

KEREITI YA

3

**TATAISO YA
TITJHERE**

Platinum

Sesotho Sa Nnete

Platinum Sesotho Sa Nnete Kereiti ya 3 Tataiso ya Titjhere

Maskew Miller Learning

10 Freedom Way, Milnerton, Cape Town, 7441

© Maskew Miller Learning (Pty) Ltd 2025

Ditokelo tsohle di sirelleditswe. Ha ho karolo ya kgatiso ena e ka hatsiwa, ya bolokwa, ya kopanngwa, ya hlophisa, ya hlahiswang hape ho ona, kapa ya phatlalatswa sebopehong sa kapa efe, ka tsela efe kapa efe (elektroniki, ka motjhine, ka kgatiso kapa ka mokgwa o mong o mong) ntle le ho re ho fumanwe pele tumello e ngotsweng fatshe ya monga ditokelo tsa sirelleditsweng.

Ho kopa tumello ya ho hlahisa hape kapa ho fetola karolo efe feela ka phatlalatsa ena, ka kopo ikopantshe le sehlopha sa Ditokelo le Ditumellano ho 021-532-1000 kapa o ka romela emeile ho rightsgranting@mml.co.za. Ho tlaleha tlolo ya molaodi ka kopo romella emeile ho copyright@mml.co.za

ISBN 978-1-779-83328-0

ePDF ISBN 978-1-779-89624-7

Molaodi wa Sehlahiswa: Dr Benadette Ainslie
Mookamedi wa Phatlalatsa: Jacques De Vries
Mookamedi wa Moralo wa Leshwa: Candice Gemmill
Mookamedi wa Tsamaiso ya Titjhere: Albert Chikono
Mophatlalatsi: Mabelo Mphahane
Mohlophisi ya tshetso: Thelma Mokhola
E hlophisitswe ka Matsela Ramotsamai
Moralo wa tshepo buka ka MML Visual Design
Setshwantshe sa bokantle ka MML Visual Design
Moralo wa buka ka MML Visual Design
Botaki ka MML Visual Design
Tlhophiso ya mongolo ka JSquare Studio
E hatsitswe ke

DIKAHARE

Matijhere a ratehang	1
KAROLO YA A	2
KAROLO YA B: Mokgwa wa ho ruta	24
KOTARA YA 1	24
Beke ya 1: Nna, Ba heso, Maikutlo	30
Beke ya 2: Nna, Ba heso, Maikutlo	46
Beke ya 3: Metswalle	64
Beke ya 4: Dintho tseo ke di ratang haholo	78
Beke ya 5: Dintho tseo ke di ratang haholo	95
Beke ya 6: Dikgetho tse ntle	111
Beke ya 7: Dikgetho tse ntle	127
Beke ya 8: Tikoloho	141
Beke ya 9: Tikoloho	157
Beke ya 10: Polokeho	172
KAROLO YA B: Mokgwa wa ho ruta	183
KOTARA YA 2	183
Beke ya 1: Boloka polanete	189
Beke ya 2: Boloka polanete	203
Beke ya 3: Diphoofolo	217
Beke ya 4: Diphoofolo	234
Beke ya 5: Tlhaho e makatsang	249
Beke ya 6: Tlhaho e makatsang	265
Beke ya 7: Bahale ba nalane	279
Beke ya 8: Bahale ba nalane	295
Beke ya 9: Kgale le kajeno	312
Beke ya 10: Kgale le jwale	328
KAROLO YA B: Mokgwa wa ho ruta	340
KOTARA YA 3	340
Beke ya 1: Ha re ketse eng mmetlo	345
Beke ya 2: Ha re ketse eng mmetlo	357
Beke ya 3: Dimakatso tsa lefatshe la rona	370
Beke ya 4: Dimakatso tsa lefatshe la rona	382
Beke ya 5: Ha re buisane	395
Beke ya 6: Ha re buisane	408
Beke ya 7: Puisano ya diphoofolo	420
Beke ya 8: Puisano ya diphoofolo	433
Beke ya 9: Mnino le motjeko	447
Beke ya 10: Mnino le motjeko	461
KAROLO YA B: Mokgwa wa ho ruta	475
KOTARA YA 4	475
Beke ya 1: Theknoloji	479
Beke ya 2: Theknoloji	493
Beke ya 3: Ditoro le dipakane	506
Beke ya 4: Ditoro le dipakane	521

Beke ya 5: Kgwebo	536
Beke ya 6: Kgwebo	552
Beke ya 7: Theknoloji	568
Beke ya 8: Theknoloji	585
Beke ya 9: Sebaka	601
Beke ya 10: Sebaka	615
KAROLO YA C	629
Dirubriki	629
Mefuta ya mathata a ho ithuta	630
Letlapa la bokowa ba mmele	632
Ditekolo tse potlakileng bakeng sa mathata a ho ithuta	633

EXTRACT PAGES

Titjhere e ratehang

Hang ha o kena ka tlelaseng ya borutelo letsatsi le leng le le leng le tjabang, hoo ho bolela hore o kena sebakeng se dikanyeditsweng ke ditulo tsa baithuti le dibuka tsa thupelo. O kena sebakeng sa ho tjhorisa bokamoso ba baithuti le kgonahalo ya menyetla ya bona. O na le matla a hlolang ho ka kgothaletsa ho tataisa le ho nontsha/ ho hodisa baetapele ba kamoso, baqapi ba nang le tjebelopele e tjhatsi ka ho arolelana lerato/takatso, Hona ho ka nqane ho thuto. Ketsahalo ena e tshwana le peo ya mosa, thotloetso/kgothatso, hlomphe le botho pelong tsa batjha. Setswantsho sa matitjhere ka tlelaseng mmoho le baithuti ho a tsebisahala hore ho be bobebe. Diqholotso tsa thuto, haholo moo ho se nang disebediswa teng, ho tliša ho thatafallwa. Phepetso ka nngwe eo le tobanang le yona e tliša dipheoto le phapang ya sebele. Le netefaletsa baithuti hore ba nale bokgoni bo sa lekanyetsweng, ebile ba bonahala ba le bohlokoa, ba kgona ho fihlella tse kgolo. Ke ka hoo disebediswa thuto tsa Lefapha di le tshhetsang di radilwe ho ya ka sepheo sa CAPS.

Dithusathuto tsena di tobana le kenyelletsano le bana ke tsefuta ebile di hlola le sebaka sa thuto se akaretsang bana bohle ntle le kgethollo, Dintantshe dipale le dithuto di bonahatsa boemo ba sebaka. Tsena tsohle di thusa baithuti ho ikutlwa e le ntho e phetahetseng ntle le ho kgethollwa tlelaseng ke matitjhere. Teng ha re a lebala ka... Bophelo ba hao ho rona bo bohlokwa jwalo ka katleho ya baithuti ba hao. Re kenyeletse le... thuto tsa ho hlakomela hore o dule o le maemong a kgothatsang le bophelo bo botle le mohloli. Maemo ana a lebisa katlehong ya baithuti dithutong tsa bona.

Tshusometso ya thab... hao hae felle thutong fela, e tsamaisana le dikamano tseo o di theileng le baithuti ba hao ka mehla. Ba lebeletse tshepo le thohetso ho wena. Jwalo kaha MaAfrika Borwa a hatela pele ka molao wa BELA o tekennweng ka selemo sa 2024 ho ba tshebetsong se molao, Sepheo ka molao... no theha tsamaiso ya thuto e lekaneng ebile e akareletsa ntle le leeme. Sepheo sa... molao ona se bohlokwa hore o utlwisise CAPS le BELA ho netefatsa hore tlelase ya borutelo ke sebaka seo baithuti ba dulang ba le malala a laotswe ka botlalo bakeng sa katleho ya bona. O... tso e ntle dipheothong tse tlišang kgatelopele le tshusometso tlelaseng ya borutelo. Dintlha tsena di matla ka moo o sa lebellang. Tseleng ya hao ya ho ruta, o tla tseba hore ha o fane fela ka tataiso ho baithuti. Mona o ntse o tjhorisa bokamoso ba badudi ba naha ya rona le lefatshe ho potoloha.

Diteboho mosebetsing wa lona o kgabane.

Tshebediso ya letoto

O amohelehile tataisong ya matitjhere ya mohato wa Lefapha la Thuto. Mohlodi wa bohlokwa lebakeng la ho tshehetsa matitjhere tshebedisanong ya Lefapheng la Thuto Kereiting ya 1, 2 le ya 3. Tataiso ena e fana ka dintlha tse sebetsang le disebediswa tse tlisang maano a titjhere le ho matlafatsa boiphihlelo ba baithuti thutong.

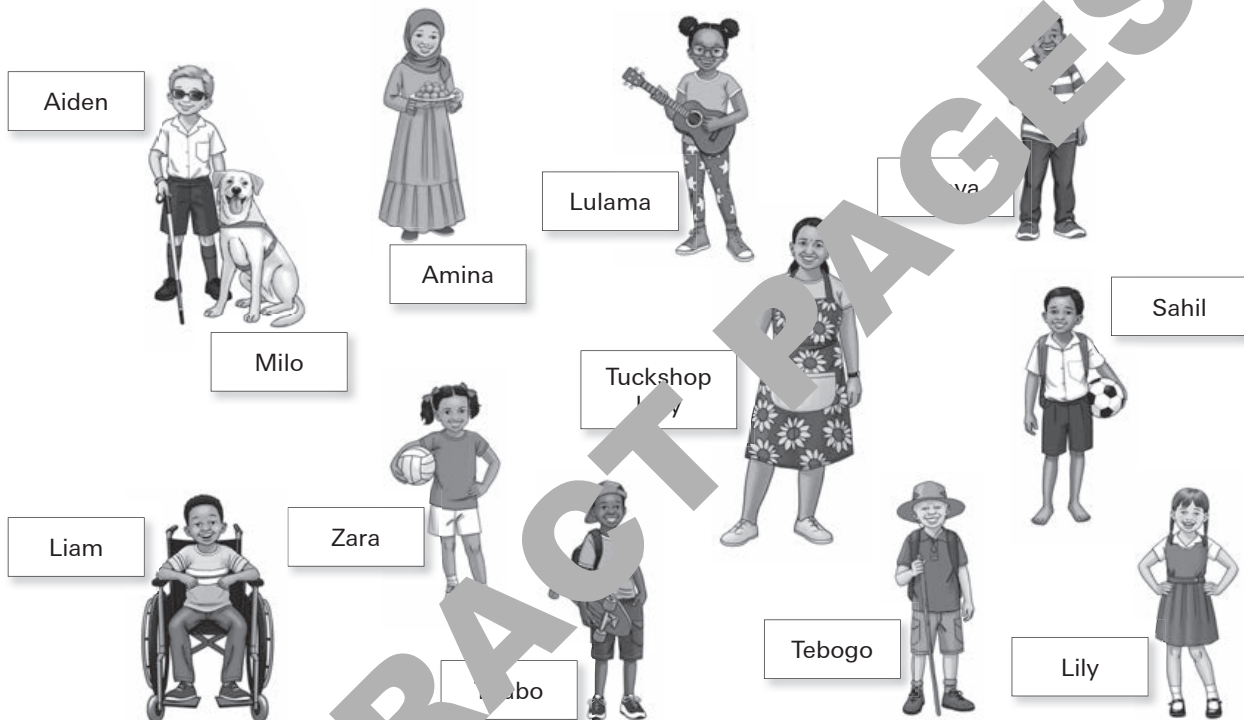
Tataiso ya titjhere e fana ka tataiso ya beke le beke e hlophisitswe ka mokgwa o latelang.

- Dikahare, mehopolo le bokgoni. Sepheo se akaretsang sa ho ithuta sa beke se hlophiswa ho fana ka silabase.
- LTSM: Disebediswa tsa LTSM tseo titjhere a hloka ho di hlopha le ho di bokoa bakeng sa mosebetsi wa beke di qotsitswe mona. Titjhere o kgothalletswa ho bokoa le ho hlophisa hape /pheta tshebediso ya thepa jwalo ka dithusathuto ho theola le ho boloka ditshuphele.
- Mosebetsi ya ho ruta: Ditataiso tsa ho ruta di fana ka thuto ka tsela e ka tsellano ya mokgwa o bonolo.
- Tekanyetso: Titjhere o fuwa ditataiso tsa ho fana ka tlhahiso e o teng ya molao.
- Mosebetsi ya phaposi le dikarabo: Mona ho fanwa ka phaposi le dikarabo tsa ona.
- Maqephe a mosebetsi: A fumaneha qetellong ya kotara ka nngwe. Qetellong ya tokomane ya tataiso ya titjhere ho fumaneha rubriki/ditaelo tsa Tekanyetso tse sebedisetswang tekolo ya bokgoni.
- Tshehetso ya baithuti ba nang le mathata a ho ruta: Keletso e teng bakeng sa ho sebetsana le baithuti ba utlwisang ka potlako, e le hore ba tjielane ho ya pele. Ka nako e nngwe baithuti ba na le ho thatafalla ke mehopolo; baithuti ba jwalo ba hloka tshehetso boemong ba thuto. Ka tlasa sehlooho sena thupelo e fana ka mefuta e fapaneng ya ditsetso.

Ka lebaka lena tataiso ena e tswela pele e fana ka dikgothaletso, ho thuisa le kgolo thutong, ho matlafatsa tikoloho ya thuto, tshebedisang ke matitjhere ho tswelletsa ho matlafatsa tsebo ya thuto, tshusumetso e nepahetseng ho fana baithuti ho fihlela katleho ya bona. Ka hoo re o memela tataisong e latelang: Ho matlafatsa tsebo le disebediswa tsa yona. Ho eketsa/matlafatsa katleho ho ruteng le ho theha tsebo e tlisang hetholothutong ka phaposing ya ho rutela. Mmoho ha re matlafatseng baithuti ba rona hore ba tle ba tjielane dithutong le ho feta.

Mefutafuta, tekano le kenyeletso

Karolong ena o ka nahana ka phaposi ya hao ya ho rutela, Bana ba dutseng ka pela hao. E mong le e mong o na le pale ya hae, le mathata a hae. Sepheo sa hao morerong ona se bohlokwa ho utlwisisa CAPS le ho netefatsa hore phaposi ya borutelo ke sebaka seo baithuti ba dulang ba le malala a laotswe/ ba ikemiseditse ka botlalo bakeng sa katleho. Matlafatso e ntle bakeng sa diphethoho tse hatetseng pele le tshusometso ya phaposing ya borutelo di matla ho feta ka moo o sa lebellang. Tshusometso ya hao ho baithuti ke e matla haholo. Ka mokgwa oo le sebetsang ka thata ka teng le bopa setjhaba sa kamoso. Ho ruteng ha lona le tjhorisa bokamoso ba baithuti ho kenyeletsa le setjhaba ka kakaretso lefatsheng lohle. Diteboho mosebetsing wa lona o kgabane.

O amohelehile tataiso ya titjhere ya mohato ya Lefapha la Thuto, bohlokwa ba ho tshehetsa titjhere tshebedisong ya leeto la Lefapha la Thuto Kereiting ya 1, 2 le ya 3. Tataiso ena e fana ka dinthla tse sebetsang le e tswa tse reretsweng ho tswellisa le ho thusa maano a titjhere a ho ruta le ho matlafatsa boiphiliso ba baithuti thutong.

Tataiso ya titjhere e fana ka tataiso ya beke le beke. Beke ka nngwe e hlophisitswe ka mokgwa o latelang: dikuhare, mehopolo le bokgoni. Sepheo se akaretsang sa ho ithuta sa beke se hlahiswa ho ya ka silabase.

- LTSM: disebediswa tsa LTSM tseo titjhere e hlohang ho di hlopha le ho di bokella bakeng sa mosebetsi wa beke di manehilwe ka tatellano e ngotsweng mona.
- Titjhere o kgothaletswa ho bokella le ho sebedisa hape thepa jwalo ka dithusathuto ho theola le ho boloka ditshenyehelo.
- Mosebetsi e rutwang: ditataiso tsa ho ruta di fana ka thuto ka nngwe ka tatellano ya mokgwa o bonolo.

- Tekanyetso: Titjhere o fuwa ditataiso tsa ho fana ka tekolo ya mosebetsi
- Mosebetsi ya phaposi le dikarabo: mona ho fanwa ka mosebetsi le dikarabo tsa ona.
- Maqephe a mosebetsi: a fumaneha qetellong ya kotare ka nngwe. Qetellong ya tokomane ya tataiso ya titjhere ho fumaneha dirubriki tse sebedisetswang tekolong ya bokgoni.
- Tshehetso ya baithuti ba sa itekonelang kapa ba nang le bothata ba ho ithuta: keletso e teng bakeng sa ho ka sebetsana le baithuti ba phakisang ho utlwisisa hore ba tle ba tjhoriswe ho ya pele. Baithuti ba nang le ho hatellwa ke maikutlo ba hloka tshehetso boemong ba thuto.

Ka tlasa sehlooho sena, thupelo ena e fana ka mefuta dikeletso.

Ka baka la sena, tataiso ena e tswella ho fana ka kgothaletso, ho thusa le kgolo thutong, ho matlafatsa tikoloho ya thuto e sebedisang matitjhere a ka tswelang pele ho ntlafatsa tsebo ya bathuti.

Tshusumetso e nepahetseng ho thusa baithuti ho fihlella katleho ya bona.

Re le mema ho ba le rona tataisang e latelang: ho matlafatsa tsebo e disebetsang tsa yona, ho matlafatsa katleho le ho theha tsebo e tlisang diphetoho thutong phaposing ya borutelo: mmoho ha re matlafatseng baithuti ba rona, hore ba tle ba atlehe dithutong tse tsebetse le kenyeletso.

Karolong ena re rata hore o nahane ka phaposi ya hao, baithuti ba dutseng pela hao, o ba behe monahanong. Emong le emong ho bana o na le paliso ya hae, a fihlele tsa hae le diqholotso tsa hae.

Mefuta ya diphapano	Tlhaloso	E kentswe jwang dibukeng
1. Mefuta ya Setso le Merabe:	Hona ho bolela ho e-naemo a fapaneng se setso le merabe, ho ntlafatsa baithuti ba phaposi le maikutlo le meetlo e fapaneng.	Re kenyeletse dipapadi, bangodi le batho ba nalane ho tswa ditsong ka ho fapana. Dipalo le mehlala di kenyelletsa mefuta e mengata ya meetlo le dipuo. Hona ho thusa baithuti ho ananela meetlo ya setso le ho hlahisa maikutlo a fapaneng. Batho ba ka hlahisa maikutlo a fapaneng ditabeng tsa nalane le tsa mehleng ena.
2. Mefuta e fapaneng ya rona	Phapang ya bong e bolela kemelo ya bana le basadi. E kenyelletsa dipuisano tse mabapi le karolo ya bong, boitsebiso boo eseng ba ho ba le karolo tse pedi le ho hloka botsitso ba bong. Botsitso boo e seng ba ho ba le karolo tse pedi le ho hloka botsitso ba bong.	O tla hlokomela kemelo e lekaneng ya bong bohle ka mongolong, diswantsho ke mohlala. Re kentse dipapadi botho bo le bong le ba hlahisang bong ba bona, ba bana mmoho le mosebetsi e qholotsang/phepetsang bong ho ya ka setso. Karolo ya sona ho bong. Mohlala: bashanyana le bananyana ba hlahiswa ba etsa dikarolo tse fapaneng tsa mosebetsi, ho tloha ho thuseng phaposing ya ho phehela, ha isa ho mahlale le bonono bo kgothalletsang tekano ya bong

<p>3. Phapang ya moruo wa setjhaba:</p>	<p>Sena se kenyelletsa ho emela batho ba tswang maemong a fapaneng a moruo le ho rerisana ka ditaba ho se tekatekano ya moruo.</p>	<p>Re hlalisa mefuta ya batho e fapaneng ho ya ka dikgokahano tsa moruo wa kahisano tse totobatsang diqholotso mabapi le phihlelo ya thuto, ho tsa bophelo bo botle le disebediswa. Hona ho dumella baithuti ho ikamahanya le mehlala/dintlha tsa nnete tsa bophelo le ditherisano tse bontshang boemo ba moruo bo etsang hore dikahare di anele bohle.</p>
<p>4. Mefuta e fapaneng ya puo</p>	<p>Ho fana ka puo ho ba le ho kenyelletsa dipuo tse ngata le ho hlompaha puo ka nngwe.</p>	<p>O tla fumana ditaba tse kenyelletsang tsa batho tse ngata, le ho kgothaletsa baithuti ho hlompaha ditjhaba tse fapaneng. Dipuo tse fapaneng re kenyelletsa mehlala e totobatsang ho lokwa ba phetolelo le tlhaloso tse lokoholohang tse tsheng lohle le lokisetsang baithuti ho tsebe le kenyelletso ditherisanong tsa batho.</p>
<p>5. Bokowa le phihlelo</p>	<p>Sena se tsepamisa maikutlo hodimo boemeding ba batho ba kowafetseng le ho sebetsana le ditshitiso tsa boiphihlelo.</p>	<p>Batho ba neng ba bokowa ba kenyelleditswe, ho netefatsa boemedi ba bona dipaleng le tse etsing. Re buisana ka ditaba tsa phihlelo tse bang ke tsa Theknoloji, ka sebetsa, kapa setjhaba le ho sebedisa puo ya pele e kenyelletsang batho bohle. Hona ho theha tikoloho e amohelang bakeng sa baithuti bohle ebile e kgothaletsa kutlwelobohloko le kutlwisiso.</p>
<p>6. Tlaleho ya bong le kenyelletso ya LGBTQ letshwao la "+" le emela ho akarelletswa ha maikutlo a bong le ditlhaloso tse ka nqane.</p>	<p>LGBTQ+ E emela Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender le tse ding. Maikutlo a mang a bong a ditlhalosa ho hlaka jwalo ka batho ba seng ditho kapa ba dumelang bong bo le bong. Ho emela ya sekolo e sebediswa ho kenyelletsa mefuta e batsi tsa ho ikamahanya le bong ho kgothaletsa kamohelo le kenyetso bakeng sa bohle.</p>	<p>LGBTQ+ Le sebopeho sa malapa se emetswe dibukeng tsohle tse fanang ka maikutlo a fapaneng re kenyelleditse mehlala le maemo a lekolang ditaba le ditokelo tsa LGBTQ+ mmoho le dipuisano tse kgahlanong le kgethollo tse thusang baithuti ho utlwisisa le ho hlompaha mefuta e fapaneng ya tshakamelo ya motabo.</p>
<p>7. Tumelo semoya ka ho fapana.</p>	<p>Sena se kenyelletsa ho emela ditumelo tse fapaneng tsa bodumedi le ho kgothaletsa hlomphe ya ditlwaelo tse fapaneng tsa semoya.</p>	<p>Dibuka tsa rona di na le ditaba tse tsebisang baithuti ditlwaelo tse fapaneng tsa bodumedi le tsa semoya, borapeding ho thusa ka ho matlafatsa kutlwisiso ka nqane ho ditsamaiso di tumelong tse fapaneng. Maikutlo a seng a bodumedi a kenyeleditswe ho netefatsa hore ditsamaiso tsohle tsa ditumelo di a hlomphea, di emelwa ka toka.</p>

8. Phapano ya dilemo	Phapang ya dilemo e kenyelletsa batho ba dilemo tse fapaneng le ho buisana ka ditaba tse amanang le botsofadi.	Dibukeng o tla fumana karolo le mehlala ho tloha moo re totobaditseng bohlokwa ba dikamano tsa meloko hape le dihlooho tse amanang le ho beha meja fatshe le boqheku. Hona ho thusa baithuti ho utlwisisa boleng bo teng ba sehlopha se seng le se seng setjhabeng.
9. Ho fapana ho ya ka dibaka tsa lefatshe	Phapang ya dibaka tsa lefatshe e emela batho le mabaka ho tswa dibakeng tse arohaneng le tikoloho.	Dibuka di kenyelletsa tse ka hara tswa dibakeng tse fapaneng lefatshe ho. Ho busa ditaba tsa lefatsheng ka bopha e sebakeng seo. Boemo ho lefatshe ka bopha bo amanang le baithuti ho se nchabise mehlala ho tswa dibakeng tse arohaneng le tsa mahaeng. Re nke mehlala e ikgethileng ya tikoloho ka nngwe.
10. Mefuta e fapaneng ya kelello ya ho ithuta.	Sena se bolela ho sebetsana le mekgwa e fapaneng ya ho ithuta le diphaphano tsa menahano, tse kang phapang ya methapo ya kelello.	Re akaretsa phapang ho tsa thuto le menahano ho kenyelletsa mekgwa e fapaneng ya thupelo e amohelang tsela tsa fapaneng tsa thupelo. Mesebetsi e rarabe ho kenyelletsa ditlhoko tsa thuto tse pharalletseng, ebile di kgothalletsa le ho kenyelletsa tikoloho ya ho ruta. Hape re phahelletse ka tekanyetso e potlakileng hore o e nkele hlohoong.

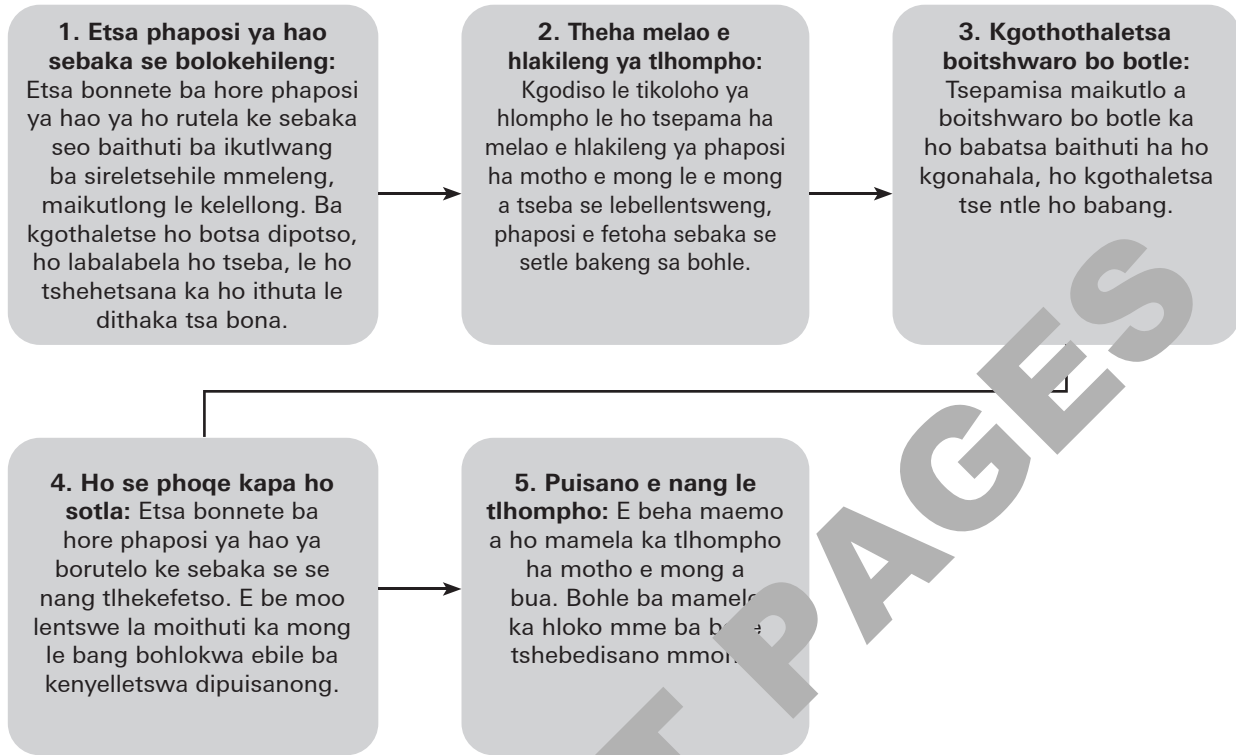
Ho theha phaposi ya thuto e kenyelletsang bohle le e fapaneng

Tataiso ena ya matitjhere e kenyelletso ya phapang le tekano keellong. E fana ka di sebediswa tse tshehetsang ho theha tikoloho ya ho ithuta e kenyelletsang le ditshebeletso ho akaretsa dikarolo tse leshorane bohlokwa tsa mefuta e fapaneng.

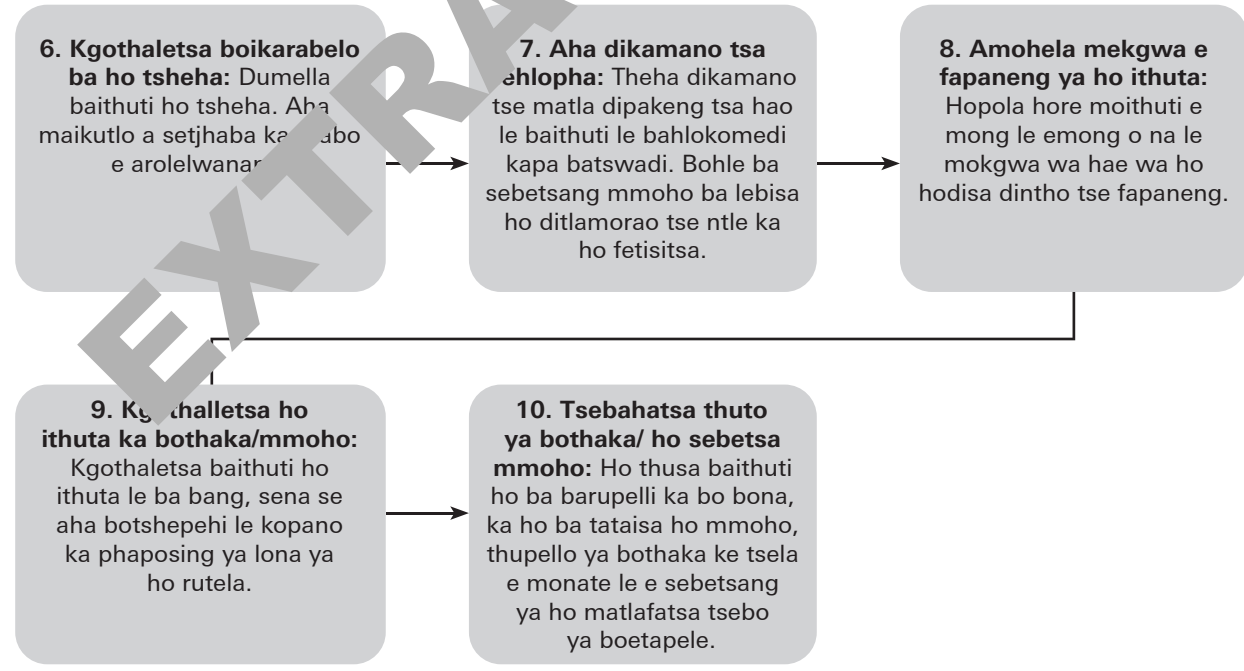
Phapano e fapanosang ya ho rutela.

Jwalo ke matitjhere karolo ya hao ke ho netefatsa hore phaposi ya hao ya ho rutela ke sebaka sa thabo le hlophiso. O mamele maano ao o ka a sebedisang ho boloka dintho di le maemong a matle a bolokeho bakeng sa baithuti ba hao.

Maano 1- 5. Ho aha tikiloho e ntle le e kenyelletsang ya phaposi ya ho rutela

Maano 6-10: Ho matlafatsa tsebo e isang mmoho le ho keteka ka phaposing ya borutelo

Keteka ho kgetheha ha moithuti e mong le emong

Ho bohlokwa hore baithuti ba ipone, ba bone le boiphihlelo ba bona bo fapaneng, bo bonahatswa ka phaposing ya borutelo. Sena se bontsha mefuta e fapaneng ya ponahalo ya puo, ditso, leeme, ditumelo le bokgoni. Ho kenyelletswa dilemo tsa LGBTQ+ le bokgoni ba kelello. Dibuka tsa rona di hlahisa batho ba tswang ditsong tse fapaneng. Re kgetha dipihlelo ka hloko, ditshwantsho tsa bonono le ditaba tse emelang batho ba fapaneng le mekgwa le ditso tse amang Afrika Borwa.

Ho hlokomela leeme le ho se utlwisise

Mme Adams o ne a ruta thuto ka meetlo le setso. Baithuti ba hae ba ne ba na le ditekanyo tse tshwanang, mme o ne a thabetse ho bona kamoo puisano e tla tswela pele kateng. Baithuti ba qala, o ile a kopa baithuti ba hae ho arolelana moetlo kapa tumelo ya malapa a bona.

Lebo, ngwanana ya itshepang o ile a bua pele, a hlalosa meetlo ya lelapa la hae. Bokreste ya Keresemese. Baithuti ba bang ba mmalwa ba ile ba latela, ba buisane matsatsi a phomolo a tshwanang. Empa ha nako ya Amina e fihla, a qeaqea. Lelapa la Amina le ne le sebedisa Boislamo, mme a bua ka tumelo ya hae ya ho keteka Eid. Baithuti ba bang ba ile ba qala ho sebelana, mme moithuti e mong, a sa hlokomele qetello ya mantswe a hae, o motha, “Leo ha se letsatsi la phomolo la sebele.”

Mme Adams kapele a lemoha tsitsipano ka phaposing. O ne a na le kgetho ya bohlokwa eo a lokelang ho e etsa. Ho se kgaleme taba ena ho ka nna e bolelela ho dumella leeme. Ho bua ka yona ho ne ho fana ka monyetla wa ho ruta thuto ya bohlokwa.

Mme Adams o ile a emisa puisano e kopaneng ho nahanisisa. “Ho bolelang ho qhela ditumelo kapa meetlo ya motho e mong? O na o tloka kutlwa jwang haeba dikarolo tseo di ka kgutlisetswa morao, mme letsatsi la hao le kgethehang le tswa ‘letsatsi leo e seng la sebele?’ Ka phaposing ho ile ha kgutsa ha baithuti ba qala ho nahanela hlahoso tsa bona.

Yaba o hlalosa bohlokwa ba ho utlwisisa le ho hlompha ditumelo tse fapaneng, a sebedisa boiphihlelo ba Amina e le motso wa ruta. Mme Adams ha a ka a omana kapa a swabisa baithuti empa ho e na le hoo o ile a bontsha puisanong ya hore na ke hobaneng ha ho le habohlokwa ho hlompha ditumelo tsohle, esita le batho ba di tswela. Sehlopha se ile sa bontsha kamoo leeme la kgale le le letjha le ka susunngang moetlo a bona, hangata ba sa hlokomele.

Dithuto tse tswang phaphosing ya Mme Adams

Leeme le menahano di ka hlaha ntle le maikemisetso: Baithuti ba ka fana ka maikutlo a bontshang leeme.

Lentswe ka leng le ya hlompheha/le bohlokwa: Mme Adams o ile a netefatsa lentswe ntle le ho hlokomela sena. Ho bohlokwa ho sebetsana le dinako tsena ka hloko le tlhokomelo. Boiphihlelo bo ananelwa ke baithuti phaphosing, ka ho matlafatsa puisano/moqoqo, a hatella hore semelo/boitshwaro sa motho ka mong se lokelwa ke tlhompho.

Kgothaletsa ho itekola: Mme Adams o ile a mema baithutii ba hae ho nahana hore ba ne ba tla ikutlwa jwang ha ba ne ba le boemong ba Amina. Sena se ile sa thusa baithuti ho utlwisisa bohlokwa ba kutlwelo bohloko le ho itseba.

Theha sebaka sa dipuisano: Ha leeme kapa kgethollo dihlahella, bulela sebaka sa maqoqo hobane sena se thusa ka kutlwisiso ho baithuti hore hobaneng a mang a mantswa kapa diketso di ka ba kotsi. Ba nehe disebediswa diketso sa bona.

Ho ithuta hara diqholotso: Ho se phuthulohe e ka ba tijhere e matla, Mme Adams o sebedisa sebaka se boima ho kgothaletsa baithuti ho ipotsa ka dikakanyano tsa bona, a ntse a bontsha hore diphaposi ke dibaka tse kgolo seng fela tsebo. hatella hore semelo/boitshwaro sa motho ka mong se lokelwa ke tlhompho.

Ho kgothaletsa boemong le ho kgothaletsa baithuti ka meetlo e fapaneng ya bona: Sena se bodisa baithuti ho bohelehele le kutlwisiso ho thusa ho qhaqholla melomo le ho aha tlhomphano e seng sa mefutafuta ya batho.

Ho nahana ka ditsamaiso

Ditsamaiso di entswe ka di karolo tse fapaneng, tse sebedisanang ho fihlela ho itseng. Phaphosing tsamaiso e ka nna ya e ba tsela eo baithuti ba atellang molao, ka moo ba ithutang ka teng ha ba na le wena, kapa moo ba ithutang ka teng ha ba bapala le ho arolelana ka bo bona. Ditsamaiso di teng malapeng a ahisaneng le malapeng a bahahetsanang le ho sebetsa mmoho.

Ho utlwisisa ditsamaiso ho thusa baithuti ho bona dikarolwana jwalo ka batho, dibaka le melao hore di lekane di be di sebedisane hona ke bokgoni bo hlokwang bakeng sa ho aha monahano o tebileng e bile e qala ka nako ho sebedisa boiphihlelo ba baithuti.

Dibukeng sa mokhahlang wa motheo re sebedisitse monahano wa ditsamaiso ka ho bontsha maemo a fapaneng a bophelo, maemo a setjhaba, maemo a bophelo a nepahetseng le batho ka ho fapana. Hona ho kenyelletsa mohopolo o kang ubuntu/botho o emelang baithuti ho ya ka merabe e fapaneng, bong le dibopeho tsa malapa. E fana ka tsela ya ho ruta baithuti tsela e thata ya ho nahana.

Ona ke mesebetsi e bobebe ho ka thusa baithuti ho nahana ka ditshitiso.

Mekgwa e metle

Buisanang ka tseo baithuti ba dumelang hore ke mekgwa e metle dibakeng tse kang dikolong, dirapeng tsa boikgathallo kapa lapeng. Hlahloba hore ba ithutile jwang mekgwa ena, le hore ke maemo a fe a arorelwanang ao ba nang le ona.

Tikoloho ya bophelo

Baithuti ha ba qoqe ka bophelo mahaeng kgahlanong le ba toropong kapa toropong e kgolo. Ba botse hore phihlelo ena e fapana jwang le sebaka sa bodulo ba batho.

Mekgwa eo re ithutang ka yona

Kgothaletsa baithuti ho nahana ka moo ba ka fumanang tlhahisoleseding. Ba ka e fumana ho ba lelapa, metswalle, dibuka, inthanete kapa sekolong. Buisanang kamoo ba ka arorelanang 'e' ka tshwanano 'ditsamaiso' sa tsebo le 'thuto'.

Tekanyetso

Tekanyetso e keneletsa mekgwa e fapaneng, e lekanya tswelolepele le kutlwisiso ya baithuti. Tekanyetso ya ka mehla e thusa titjhere ho bona hore baithuti ba utlwisisa mopololepo le hore ba kgona ho kenya tsebo ya bona tshebetsong ka makgahlelong wa motheo tekanyetsong e tswelang pele, e dumella tlhokomelo e sa kgaotseng, kgatelo peleng ya baithuti le ka chelete thuto. Sena se dumella ho lekola mekgwa ya hao ya thupelo le kgolo ya muithuti thuto. Hore a thabehe ho nka diqeto tse tsebahalang le tsa tsebo ya thuto.

Tekanyetso bakeng sa thuto e kopaneng ka tlhaho tshebeletsong ya thuto, kapanelo le mekgwa e tshehetsang e kgothaletsang karolo e mahahlaha ho tswa ho baithuti. E thusa ho hlwaya moo baithuti ba hloka tshehetsano mabapi le e kgothaletsa tataiso ya hao ho ba thusa ho fihlela ditlhoko tsa bona. Mesebetsi e tshwanang. Tekanyetso e seng ya semmuso nakong ya thuto ya letsatsi ka leng.

Tekanyetso e thusa baithuti ho nahanisisa ka tswelopele ya bona, ho ba kgothaletsa ho ba le boikarabelo ba thuto ya bona ka ho lekola ka mafolofolo kutlwisiso ya bona e kenelletseng le boithokomelo.

Tekanyetso ya thuto e o fa bopaki ba katleho ya moithuti dintlheng tse itseng. Hape e thusa ho lekanya tswelolepele ya hao ka kakaretso, le ho ithabisa ho etsa diqeto mabapi le tswelopele ya baithuti.

Tekanyetso ya semmuso ya kotara
Tekanyetso ya semmuso e lekola boqhetseke ba ditaba.

Dipotso
Tekanyetso e kgutshwane e lekola kutlwisiso ya baithuti ka morao ho dithuto.

Dikarabo tsa mesebetsi
Tse ngotsweng ho lekola kutlwisiso ka ho ngola.

Mesebetsi ya boiqapelo
Tse ngotsweng ho lekola kutlwisiso ka ho ngola.

Neheletsano ya molomo

Baithuti ba hlalisa kutlwisiso ya bona ka puo ya molomo.

Tokomane, ya CAPS e fana ka ditlhaliso tsa Tekanyetso ya mesebetsi wa ho ithuta. Mokhotlong wa motheo mesebetsi o lokelwa ho etswa ka dikarolo tse ngata le mekgwa e fapaneng ya motheo.

Mesebetsi ya Tekanyetso e ka amahangwa le mesebetsi o phethelwang ho thuto ya Mokgahlelo wa Motheo le Bokgoni ho tsa Bophelo.

Ka morao bukeng ena ho na le rubruki ya Tekanyetso.

Setatemente sa Kharikhulamo ya Naha (NCS) se hlakisa tshebetso e ntle e hlophisitsoeng ho bona le ho ngola, /Mmetse/ Dipalo, le Bokgoni ho tsa Bophelo e le dikarolo tse tharo tsa boqhetseke bakeng sa baithuti ba mohato wa motheo. Lefapha la Thuto le fana ka **Moralo wa Ditataiso tsa Tekanyetso ya Mokgahlelo wa Motheo** ho tshehetsa matitjhere ho ntshetsapele le tshebetso e ntle tshebetsoeng ditlwaello tse tsamaellanang le CAPS. Letoto lena le sebedisa **kgopolo ya phanang** mokhotlong wa lona wa ditaba, ho thusa titjhere le baithuti ba ho fihlela metheo le merero ya Tekanyetso e behilweng ke NCS.

Mefuta ya Tekanyetso ya Mokgahlelo wa Motheo

Lefapha le ananela mefuta e mene (4) ya Tekanyetso bakeng sa Mokgahlelo wa Motheo, e ngotsweng tokomaneng ya Ditataiso tsa Tekanyetso ya NCS:

- **Tekanyetso ya Motheo:**

Lekola tsebo e teng ya baithuti qalong ya kereiti e le hore matitjhere a utlwisise tsebo le ditlhoko tsa moithuti ka mong.

- **Tekanyetso e tsoetsitsweng:**

Tekanyetso tsa letsatsi le letsatsi tseo titjhere a di etsang ho lekola kgatelopele ya moithuti kapa haeba ba na le mohlakoseo di bitswang Tekanyetso ya ho ithuta.

- **Kakaretso ya Tekanyetso:**

Tekanyetso tsa semmuso tse rerilweng, hangata di etswa qetellong ya kotara kapa mokgahlelo ho lekola kgatelopele e akaretsang eo moithuti a e entseng kereiting eo. E bitswa Tekanyetso ya ho ithuta.

Tekanyetso

E thusa ho lemoha matla a moithuti, mefokolo, ditaba kapa bothata ba ho ithuta. E boetse e thusa ho lemoha bothata bofe kapa bofe ka mekgwa wa ho ruta.

Tekanyetso ya ho bala mokgahlelong wa motheo.

Kopana le Lily, moithuti ya kgabane wa Kereiti ya 3 ya motjha ya ratang sekolo. Le ha ho le jwalo, ho sa tsotellehe ha tjheseho ya hae, o tobana le mathata thutong e nngwe le e nngwe, nakong ya thuto ya puo. Lily o kopa ho ya ntlwaneng, a tshaba hore titjhere o tla mo bitsa hore a balle baithuti ka lentswe le phahameng. Dipalolong o thatafallwa ke ho bala mantswe, ha a kgone ho latela dikhoutu tsa mosebetsi tse ngotsweng.

Lily o fetwa ke dintlha tsa bohlokwa hobane o sitwa ho bala mongolo wa buka ya mosebetsi. Ho ile ha hlaka ho matitjhere hore bothata ha se dithuto, empa Lily ha a kgone ho bala, o thatafallwa ke kutlwisiso ya dipotso, ho latella ditaelo le ho fumana dintlha tse ntjha dithutong ka kake.

Ha o ka nahana ka baithuti ba hao o tla ehlwa hore Lily ha a mong bothateng. Baithuti ba bangata ba batjha ka phaposing ya hao le bona ba ka thatafallwa ho bala le kaka ebelletsweng bakeng sa dilemo tsa bona.

Baithuti bana; jwalo ka Lily ba tobana le bothata dithutong ka ho tshaba. Lena e se ho haellwa ke thahasello kapa bokgoni, empa ho se hodise tsebo ya ho bala e hloka ho tseba le ho etsa mosebetsi wa bona ka botlalo. Phephetso ena e tlwaelehileng e tobatsa bohlokwa ho beha ka sehloohong ntshetsopele ya ho bala mokgahlelong wa motheo, ho netefatsa hore moithuti ka mong o fumana tshetso eo a e hloka bakeng sa katleho.

Mekgwa ya ho ruta ho bala

E nngwe le e nngwe ya mekgwa e fapaneng ho ruta ho bala e hatisa ntlha e itseng ya mekgwa wa ho bala.

Mekgwa e meraro ya mantlha:

1. Mekgwa wa ho kgetha.
2. Mekgwa wa ho sheba hore na le sepheo se le seng.
3. Katamelo ya ho kgetha.

Mekgwa wa ho sheba hore na le sepheo se le seng

Ho ntshetsa peli abadi ba ikemetseng ba utlwisisang seo ba se balang le ho sebedisa mekgwa e fapaneng ho utlwisisa mantswe a sa tlwaelehang.

Mekgwa wa ho kgetha

Ho hlakisa ho tseba hore na medumo ya ditlhaku (difonomo) e emelwa jwang ke letere (kerafeme), o sebedisa tsebo ena ho bala mantswe le dipolelo ka nepo le ka mekgwa o phollatsi. Ena ke tsebo ya bohlokwa eo baithuti ba lokelang ho e rutwa mokgahlelong wa motheo hobane e tshetsa ntshetsopele ya puo (tsebo ya ho bala le ho ngola) ho hwama ha dikerafime (*grapheme freeze*). Mekgwa ona o lokela ho sebediswa bakeng sa tshetso, ho ruta baithuti mekgwa wa kgethollo ya mantswe le medumo.

Mokgwa wa ho sheba le ho bua

Mokgwa wa ho sheba le hore o toboketse temoho ya mantswwe. Mokgwa ona o fumana lebitso la ona (hangata le ngolwang papetlwaneng). Mamela titjhere ha a bala mme a bale ka lentswe le phahameng.

Palo e lekanyeditsweng ya mantswwe e hlahiswa ka nako e le nngwe: baithuti ba itlwaetsa mantswwe ho fihlela ba kgona ho a lemoha le ho bua ha bonolo. Hang ha mantswwe e se e le karolo ya tlotlontswe ya pono ya baithuti, ba ikwetlisa ho a bala ho babadi ba sehlopha se nang le mantswwe ao ba ithutile ona. Mokgwa wa ho sheba le ho bua hangata o sebediswa e le karolo ya lenaneo la ho bala le ho hodisa pono ya baithuti ya mantswwe ao ba ka a balang ha bonolo.

Katamelo ya puo yohle

Mokgwa wa puo o hatisa kutlwisiso le ho e fa moelelo wa mantswwe a ngotsweng. Mokgwa ona o sebedisa dingolwa tse fetisang Lesedinyana/kapa tse phetang pale esita le dibuka tse boholo tsa ho bala di sebediswa jwalo ka ditemana tsa sebele.

Baithuti ba ithuta maano a ho bopa moelelo o tswang mantsweng le puo. Maano a ana a kenyelletsa ho sheba setshwantsho, ho thuso ho hakanya tsebo ya lentsoe sa tlhwaelehang, ho sebedisa moelelo le sebopeho sa polelo ho lekola hore na dikarere tsa puo di a utlwahala. Maano a mang a kenyelediitsweng, ho hlaolela pokello ya mantswwe a puo ka dikarete tsa mantswwe (*flash card*), le bala le ho sebedisa mantswwe a tshwanang maemong a fapaneng.

Ho botsa dipotso tsa kutlwisiso ho etsa diteko tsa puo ya baithuti ho seo ba se utlwileng le seo ba se badileng.

Ho phethahatsa mosebetsi wa ntlafatso ya puo ka sedumo mokgahlelong wa motheo.

Kgodiso ya puo

Ketsahalo e kenyang letsoho ho ba puo ya baithuti ba mokgahlelo wa motheo. E ba thusa ho theha dikamano dipakeng tse tsa puo ba potileng ha ba ntse ba itlwaetsa ditsebo tsa bohlokwa jwalo ka mopeleto le ditlhale.

Baithuti ba fapaneng tsana ho ntlwanya dintho, ho di hlalosa ho peleta lentswe, ho etsa hore mokgwa ona e be tsela e mocha sebedisanang ya ho matlafatsa kgolo ya puo.

Kgodiso ya puo mokgahlelong wa motheo e na le mesebetsi ya ho mamela, ho bua, ho bala le ho ngola. Setshwantsho o bontsha hore dikarete tsohle tsa ho bala di hokahantswe jwang mme di ka kopanngwa ho fana ka tsebo ntlafatsong ya puo.

Padiso, dibuka tse kgolo, fonime/graph frieze, dipousetara, ditjhate tsa mangolo, dibuka tsa mesebetsi tsa DBE.

Khoutu le Roboto

Bona ke bokgoni ba ho fetola lentswe ho tloha kgatisong ho ya puong ka ho sebedisa puo ya pele, tsebo ya medumo (tlhaku). *Decoding* ke karolo ya bohlokwa ya ho ithuta ho bala. Letoto lena le tshehetsa ho qatjwa ha dintho tse ka sebediswang bakeng sa ho bala ho arolelwanang ka boikemelo, hammoho le Padiso (*core reader*). Digrapheme tsa mantswe le dikarete tsa mantswe.

Kutlwisiso le karabelo

Baithuti ba mokgahlelo wa motheo ba lokela ho kgothaletswa ntshetsopele ya puo ya bona ka ho sebedisa diketsahalo tse nang le kutlwisiso le dikarabo. Sena se thusa ho hodisa bokgoni ba nahana ka botebo le ho rarolla bothata mmoho le ho lokisetsa baithuti diphephetso tsa ho bala sengolwa se rarahanyeng. Dipotso di lokela ho botswa ha ho balwa dibuka tse kgolo le padiso.

Padiso, dipapetlwa le diphousetara le tsona di ka sebediswa molemong wa kutlwisiso mosebetsi wa mofuta ya karolo.

Ho mamela puo e sebediswang ka katleho ho bohlokwa. E fana ka katleho bakeng sa baithuti ho ntlafatsa le ho matlafatsa polelo ya bona le mokgwa wa ho bitsa mantswe. E ba ruta ho nahana le ho sebedisana le tlhahisoleseding ha ba ntse ba mamela, ba iketsetsa maikelo a bona.

Ho na le menyetla ya ho pheta kapa ho bala dipale thutong e mme o kgathalletswa ho sebedisa tse ding tsa ditaba tsa hao neng kapa neng ha o bono o loketse ho balla baithuti dipale le ho botsa dipotso mabapi le seo ba qetang ho se utlwa, ho thusa ho lokisa bokgoni ba kutlwisiso. E boetse e matlafatsa matla a ho dula a kgutsitse le ho tsepamisa mopolokantsweng a buuwang.

Mosebetsi ya ho bua e totobatswang thutong ena e dumella baithuti ho fuputsa le ho hlahisa mohopolo le maikutlo ka boitshepi ka boikemelo. Di fana ka menyetla ya hore ba nahane, ba hlahlobise, ba ntlafatse le ho buisa ditaba ka tsela e utlwalang, e bontshang ho hlomphe maikutlo a batho ba bang ntle le ho mamela tse le bona. Mosebetsi e lokela ho sebediswa ho thusa baithuti ho hlahisa polelo e hlakile e loketse kutlwisiso, ho buisana le ba bang ka hona o ntshetsa pele bokgoni bo matlafatsang ho iketsetsa ka katleho lefatsheng la mosebetsi hamorao. Dikarete tsa mantswe le dikerafeme tsa mantswe di sebediswa e le disebediswa tsa ho qala mosebetsi e bonolo ya ho bua.

Ho bala ke mokgwa wa bohlokwa wa ho ithuta; ebile ke mokgwa wa kgolo le tshwelopele ya bophelo bohle. Mmadi ya nang le bokgoni o kgona ho fihlela, a hlahloba le ho nahanisisa tlhahisoleseding.

Ho bokgoni ho matlafatsa lerato la ho bala ho baithuti. Ho sebedisa modumo wa mantswe thutong ho thusa ho matlafatsa ntshetsopele ya mahlale a ho bala.

Haufi le bokgoni ba ho bala ho na le tsebo ya bohlokwa ya kutlwisiso. Jwalo ka titjhere o hloka ho tataisa baithuti ho ntsha moelelo wa sengolwa, ho ba thusa ho hatela pele ho tloha ho kutlwisiso ya dipotso tse bonolo tsa mofuta o itseng, ho fihlela botebong ba kutlwisiso ka dipotso tse sa reng letho tsa Tekanyetso le boiqapelo, ho sekaseka le ho kopanya boitsebiso.

Mesebetsi ya ho ngola e fanwe ho thusa baithuti ho fetisa mehopolo ka meqoqo ya pale, boiqapelo, dipale le tlhaloso, le ka tlaeha mmoho, ho akaretsa le ho pheta diketsahalo kapa diphihlelo. Ho na le ditsebo tse ngata tsa ho ngola tse lokelang ho ntlafatsa bokgoni ba ho ngola dinthla, dinomoro, ditaello le ho ngola mangolo a setswalle kapa a semmuso a mefutafuta le mangolo a bohlokwa.

Ditjhate tsa mongolo di ka sebediswa ho ikwetlisa ho bopeng ditlhaku ka ho nepahala.

Disebediswa bakeng sa popo ya puo

CAPS e totobatsa hore tsebo e latelang e tlamehile ho boptjwa ha o ruta Sesotho puo ya Leqala: ho mamela le ho bua, ho bala le medumo, ho ngola le ho ngola ka letsoho, le hore bonyane e mookotaba e mehlano e sebediswang sehlopheng ka seng.

Letoto lena le kenyelletse ditsebo tseena le mookotaba e mehlano (5) lenaneorona le mookotaba ebedisa dikarolo tse tshelletseng (6) tse latelang:

Padiso: E kopanya medumo yohle ya sehlopha, e fana ka mesebetsi wa boikwetliso bo ahang mantswe, ho fana ka menyetla bakeng sa boikwetliso ba ho ngola le mesebetsi wa mabono. Padiso e hlophisetswe hore e kenyelletse mantswe a dumellanang le ditlhaku le mehlophisa sanang le e rutwang. Ho na le Padiso le e nngwe sehlopha ka seng, e kenyelletsa dipale le ditshwantsho kotara ka nngwe.

Kgoboketso ya dipale: Mophato o mong le o mong o awa buka ya dingolwa tse fapaneng tse nang le dipale tsa setso, ditshomo le dithotokiso tse balwantswe le titjhere. Kgoboketso ena ya dipale e thusa ho theha lerato la ho bala le ho ngola.

Di na le meetlo e fapaneng. Dipalo e ka ba bonolo ho diketsahalo tsa bana ka kopanelo hape le tsa ho mamela le ho bua. Ho na le kgoboketso ya dingolwa kereiting e nngwe le e nngwe ya dipale tse 20 tse tla akaretsa kotara ka nngwe. Kgoboketso ena e etseditswe ho ballwa hodimo ke titjhere ho baithuti.

Dipadiso tsa sehlopha: Di na le mabone ngata tse hlophisotsweng tseo di ntseng di eketseha ka ho thatafala le bolele. Baithuti ba bua tsa ho bala sehlopha se seng le se seng sa dipadiso tsa sehlopha tse arotsweng ka mekgahlelo. Kgato e nngwe le e nngwe e na le dibuka tse 8 mme ka kakaretso ho na le dibuka tse 40 tse ka sebediswang kgafetsa. Padiso e nngwe le enngwe e qala ka dipale tse bonolo qalong ya selemo ha mamela le ho bala a baithuti a ntse a ntlafala, bolelele le ho rarahana ha pale ka nngwe. Dipadiso tsa sehlopha ka sebediswa bakeng sa ho bala ka boikemelo le ka tataiso.

Dibuka tsa kgolo: Dibuka tse kgolo ke dipadiso tsa sebopeliso se sehlo se lebisitsweng ho titjhere tse nang le kgato e kgolo ya boholo le ditshwantsho tse hohelang. Titjhere o tla sebedisa buka ena nakong ya karolelano ya ho bala.

Ho bala ka kopanelo ho bohlokwa haholo bakeng sa ntshetsopele ya bokgoni ba ho bala ha ngwana. E fana ka monyetla ho sehlopha sa baithuti ho fumana melemo e mengata eo e leng karolo ya ho bala dibuka tsa dipale. Ho sebediswa buka e kgolo e nang le mongolo le mesebetsi wa bonono. Titjhere o bala buka ka lentse le phahameng; e le hore bana bohle ba balang ba ka bona le ho ananela kgatiso le ditshwantsho. Titjhere o bala pale makgetlo a mmalwa.

Nakong ena yohle bana ba ikakgela ka setotswana ha titjhere a kgefutsa ho botsa dipotso le dikgokanyetso tse tla etsahala ka morao.

Bana ba kopanela ho bala a mang a mantswe kapa karolo ya pale ha ba ntse ba tlwaelana le mantswe le dipolelwana. Ho bala kgafetsa ho sebetsa merero e mengata ya pele:

- ho bala ke ho natefelwa
- ho aha kutlwisiso
- puo le tlotlontswe di a atlafatswa
- ho tsepamisa maikutlo hodima bokgoni ba ho qapolla le ho tsebahatsa mantswe.

Ho nale letoto la dibuka tse kgolo tse 8 sehlopheng ka seng tse dumellang titjhere ho bontsha kapa ho ruta dikarolo tse itseng tsa mongolo ho latela moelelo wa taba, ho kenyeletsa tlhahiso ya kgatiso ho tloha hodimo ho ya tlase, ho le letshehadi le le letoha, ho ruta baithuti ho hlalosa mantswe.

Dibuka tse kgolo di radilwe ka mokgwa o hlakileng molemong wa ho bontsha dikarolo tse jwalo ka dihlooho, dihloowana, dipadiso, ditlhahiso, ditafole, moralo le tse ding. Sena se thusa bana ho matlafatsa tsebo ya bona ya ho bala le ho ngola ho kenyeletsa le tsebo ya ho hlasela mantswe ka ho kopanya le ho arola. Mantswe a malelele ka puo ya bokgoni ba ho hlahloba le ho etsa dikarolo le tse ding.

Dikarete tsa Fonome/Kerafeme ke thuso e bonahalang ya ho ruta e sebediswang mokgahlelong wa motheo. Ho thusa baithuti ho utlwisisa kamano pakeng tsa melemo ya difonome) le ditlhahiso tsa bona tse ngotsweng (*grapheme*). Letoto la difonome laufi le *dikerafeme* tsa tsona tse dumellang ka ditsela tse ntle tsa pono. Mehlala e ka bontsha tlhaku ya “b” nang le modumo /b/ le setshwantsho sa ntho e qalang ka modumo oo. Hona ho thusa baithuti ho kopanya moelelo bakeng sa puo e buuwang, e ngolwang le ho thusa ho ntshetsopele ya hlahloba ka mokgwa o hlakileng ka phaposing ya borutelo bakeng sa ho sebediswa kgafetsa. Ho boetsa tsa le dikarete tse 25 ka kotara tse nang le karete tse 100 sehlopheng ho thusa ka difonomo.

Diphousetara: ke sesebediswa se motheo ho titjhere. Ho na le diphousetara tse ka bang 8 sehlopheng:

- Ho mamela le ho bua maemong ho ithuta le ho ruta
- Bakeng sa puisano sa sehlopha ka dihlooho tse fapaneng
- Ho tsebahatsa ho puisana ka batho, diphoofole le dintho
- Bakeng sa puisano ya sehlopha ka maemo a itseng
- Ho etsa dikarolo tse tla etsahala

Ditjhatse tsa ho ngola: ditjhatse tsa ho ngola ka letsoho ke disebediswa tse bonwang tse etsedisweng ho tseba ka ntsotsepele ya bokgoni ba ho ngola ho baithuti. Di fana ka ditshupiso tse hlakileng, tse hlophiswang bakeng sa ho etsa ditlhaku tse kgolo le tse nnyane, le dinomoro ka nepo, letoto le na le ditjhatse tse nne (4) tse sa ngolwang ka puo sehlopha ka seng.

Dikarete tsa mantswe: letoto lena le na le dikarete tse 200 mme di bohlokwa bakeng sa ho ruta ho:

- Hlahisa tlotlontswe e ntjha
- Bontsha mokgwa wa ho bitsa mantswe
- Hlahisa puisano ya dikgopolo tse ntjha
- Bapalo dipapadi tsa monahano ka dikarete tse fetang bonngwe.

Disebediswa tse ding:

Dibuka tsa DBE tsa mosebetsi: di ka kopangwa ka katleho le dikarolo tsohle tse ka hodimo ho matlafatsa thuto. Titjhere a ka sebedisa dibuka tsa mosebetsi tsa DBE e le ketsahalo e latelang kamora ho bala padiso ho matlafatsa pokello ya mantswe le dikgopolo tsa bohlokwa ka ho fapanya dikarolo tse ding tsa buka ya DBE ya mosebetsi.

Matitjhere a theha phihlelo ka ho kopanya dikarolo tse ding le buka ya Mosebetsi ya DBE *Rainbow*. Matitjhere a theha phihlelo ya ho ithuta e phethahetseng le e monate, e dumellanang le mekgwa e fapaneng ya ho ithuta le ho hodisa kutlwisiso e tebileng ya bokgoni ba puo.

Temoho ya ditlhaku le dinomoro:

Ho lekola bokgoni ba moithuti ba ho lemoha ditlhaku kapa dinomoro le metswako. Ho kopanya mosebetsi e bonolo jwalo ka ho tsoma ditlhaku kapa dinomoro. Mohlala: baithuti ba ka fapanya ditlhaku le dinomoro tse patilweng ditshwantshong kapa mosebetsing wa bonono. Diphoso tse di tloaetse ho batla mantswe tse nang le ditshwantsho le tsona di a thusa. Ha baithuti ba itshepa ka ho lemoha ditlhaku le dipalo, ho eketsa ho rarahana ka mosebetsi e kang ho hlwaya le ho lokisa diphoso tse monama kapa mantswe a ngolwang hampe.

Mosebetsi ya medumo:

Mosebetsi ya medumo e thusa baithuti ho utlwisisa kamano pakeng tsa ditlhaku le medumo. Ho itlwaetsa ho ngola ditlhaku le mantswe ka ho sebedisa mosebetsi tse thabisang jwalo ka ditlhaku tse seuweng pampiring, dikarete tsa mantswe le di phoso tse.

Boikwetliso ba medumo ke yona e kgothalletsang ka ho fetisa ka mekgwa e fapaneng.

Medumo ka bonne:

Ketsahalo ena e etelletsweng pele ke dithaka baithuti mmoho e kengelletsa dihlopha tse tharo (3) ho isa ho tse nne (4). Sehlopha ka sena na dikarete tsa mantswe. Moithuti a le mong o phahamisa karete, e mong o qapodisa lentswe ho baithuti ba medumo. Boholo ba sehlopha bo ngola lentswe bukeng ya mosebetsi. Hona ho kgothalletsa boikwetliso ho baleng, ho ngoleng le ho sebetsa ka kopanelo.

Motswako wa ditlhaku

Ketsahalo ena e e tletswe ke dithaka, baithuti ba sebedisa dikgeo tsa moraorao kapa dibopeho ho bopeng medumo ho baleng, mohlala: ho medumo “oo” baithuti ba kopanya ditlhaku tse pedi tse bopang medumo, baithuti ba kopanya ditlhaku tse kang “o”, s, a, “u”, kapa “e” ha ba qetile mantswe a kang “pooho, motheo, moomo” ba sebedisa modumo o tshwanang. Bakeng sa bohlale ba boqapi, baithuti ba ka taka ntho eo ba e ngotseng ka medumo ba kopanya medumo le bonono.

Mefuta ya mosebetsi ya ho bala

Mosebetsi ya ho bala e na le maano a mahlano:

1. Temoso ya kgatiso ya tikoloho e kgothalletsa baithuti ho ellelwa kgatiso e ba potileng kerafemeng ya mantswe. Diphosetere di lokela ho bontshwa mme baithuti ba kgothalletse ho ellelwa dingolwa tse ba potoliheng tikolohong ya habo bona, mohlala: dipapatso le dimakasine.

Ho itokisetsa katleho, ho bala ka tataiso ya sehlopha:

- Arola baithuti ka diphlopha qalong ya kotare (sheba mokgwa wa ho arola baithuti ka dihlopha tsa ho bala leqepheng la 25 bakeng sa tlhahisoleseding e ngata.
- Dudisa baithuti ka dihlopha ba o otapatile ka sedikwadikwe, ba dule hodima dimmete kapa mesamo.
- Netefatsa hore moithuti ka mong o na le buka ya ho bala kapa ho na le buka ya ho bala dipakeng tsa baithuti ba babedi.
- Dula setulong se tlase hore o be haufi le boemo ba baithuti.
- Etsa nako ya hore baithuti ba botse le ho araba dipotso mabapi le pale.
- Ho bala ka tataiso ha sehlopha ho lokela ho etsahala letsatsi le leng le le leng mme nngwe ya tataiso ya sehlopha e lokela ho ba metsotso 15. O lokela ho sebetsa le sehlopha sa fapaneng letsatsi ka leng.
- Dihlopha tse sa baleng le wena di ka etsa mesebetsi ya ho bala ka bobedi ka tsohle kapa tsa beha mesebetsi ya ho bala e kang ho tlatsa maqephe a mesebetsi ho tsohle bakeng sa Mosebetsi ya DBE mme a e lokise pele phoposi ya hae ya GGR e qala.
- Ho bala ka bobedi: baithuti ba ka sebetsa mmoho ba sebedisa dikarete ho bala tse sebediswang thutong ya bona ya ho bala ka tataiso ya sehlopha mme ba sebedise dikarete.

2. Ho itokisetsa ho bala ka bobedi ka katleho:

- Qalong ya kotare ya pele, hlahosetsa baithuti seo o balang hore ba se etse pele ba bala ka bobedi. O ka nna wa pheta sena makgetlo a mmalwa ho fihlela baithuti ba tseba se lebelletsweng ho bona nakong ya ho bala ka bobedi.
- Ha ngata beha baithuti ka bobedi empa ka tsohle tse ding dumella baithuti ho ikgethela balekane ba bona.
- Dipara tsa bokgoni bo tswakileng: di sebetsa hantle hobane babadi ba matla ba ka thusa ba fokolang. Dipara tse nang le bokgoni tsho nang di sebetsa hantle bakeng sa babadi ba matla hobane ba thusa ba bang.
- Qoba ho kopanya babadi ba fokolang mmoho.
- Netefatsa hore baithuti ba bala ka papile ha ba bala.
- Ba ka arolelana buka kapa bobedi ba eba le kgatiso ya buka e le nngwe.

3. Ho bala ka boikemelo:

- Baithuti ba ka tsohle di tsohle tsa sehlopha le dingolwa tse ding bakeng sa ho ithabisa.

4. Ho itokisetsa ho bala ka boikemelo ka katleho: theha sebaka se kgethehileng ka phaposing ya borutelo moo baithuti ba ka natefelwang ke ho bala dibuka ka bo bona.

- Etsa bonnetso hore o na le dibuka tsa dipale tsa tlhahisoleseding tse bitsang baithuti hore ba kaone ho tsohle.
- Kgethibe ba moo baithuti ba tla di fihlela habonolo, dishelofong tse tlatse kapa mabokoseng.
- Kgethibe baithuti ho bala ha ba qetile ho etsa mesebetsi wa bona wa ka phaposing.

Tshehetso e eketsehileng

O ka fumana mehopolo e mengata bakeng sa mesebetsi ya puo, mopeleto, ho ngola, medumo ho marangrang.

Ba sebetsang maamong a tshwanang ba fana ka lesedi mabapi le hore na ke di sebediswa dife tse sebetsang hantle hape ke mathata afe a tlwaelehileng ao baithuti ba ka tobanang le ona. Ho kenya tshehetsong diketsahalo tsena tse sebediswang ho thusa ho theha motheo o tiileng wa tsebo ya ho bala le ho ngola bakeng sa baithuti ba hao.

Mosebetsi wa phapang/phapano

Mosebetsi e fapaneng e fana ka tshehetso ho baithuti ba hloakang thuso le mesebetsi e eketsehileng bakeng sa baithuti ba nang le bokgoni. Hape ho na le mesebetsi o fanwang dibukeng tsa Mosebetsi tsa DBE bakeng sa Puo ya Lapeng (HL) le Puotlatsetso ya pele bakeng sa matshwa.

Mosebetsi wa ho lokisa

Mosebetsing wa tokiso bakeng sa Sesotho Puo ya Lapeng, Mokgahlong wa motheo, o lokela ho kenya letsoho, o kopane le moo baithuti ba thatafallwang teng.

Ditlhaloso tse ding ke tsena:

- Medumo le temoho ya mantswe: Sebedisa dikarete, dipaterone aha le di dikarete ka pono e tlwaelehileng, mantswe le dipaterone tsa medumo. Bopala tata la mantswe ka phaposeng moo baithuti ba ka etsang mantswe a matjha.
- Dipapadi tsa modumo: Bapala dipapadi tse shwaneng le medumo ya tlhaku ka medumo kapa dipapadi tsa mantswe a morethetho.
- Kaho ya mantswe: Theha buka e hlotsa mantswe a bonolo ka dipapiso le matshwa.
- Kgothaletsa baithuti ho nka karolo ho buka le ho pheta mantswe: sebedisa dibuka tse kgolo ho bala dipale ka lentse le phahmeng le hore baithuti ba di phete ka mantswe a bona. Sena se thusa ka kutlwisiso le tsebediso ya mantswe.
- Kutlwisiso ya ho bala: sebedisa dibuka tsa ho bala ka tataiso ya ho sebeta ka dihlopha tse nyane, le ho bala ha mmoho ha buka ba tse mong bo le bong. Botsa dipotso ka temana ho lekola kutlwisiso le ho ba kgothatsa.
- Dikarete tsa mantswe: Kgothaletsa baithuti ho boloka bukana ya mantswe moo ba ngolang mantswe a matjha le mopeleto ona le ho a sebedisa dipolelong.
- Dipale tse nang le ditshwantsho: Kopanya ho ngola le ho taka ka hore baithuti ba take setshwantsho seo ba nka karolo le ho hlopisa mehopolo ya bona pele ba ngola mesebetsi.
- Mesebetsi: Botsa dipale kapa ditemana tse telele le tse rarahaneng ka lentse le phahmeng. Botsa dipotso tse hloakang dikarabo tse hlakileng haholwanyane ho hlahloba kutlwisiso.
- Qoqotso buka ya phaposi ya borutelo: Laela baithuti hore ba sebetse mmoho ho ngola le ho tshwa tsa buka ya ka phaposeng. Moithuti e mong le e mong a ka fana ka dipolelo tse mmalwa tse bonolo. Jwale le ka arolelana buka ya ka phaposeng le ba bang.
- *SOFTWARE* ya thuto: Sebedisa disebediswa tsa thuto le mananeo a fanang ka dipapadi le mesebetsi e tswetseng pele ya puo. Disebediswa tse ngata di fana ka tselo tsa ho ithuta tse ipapisitseng le tswelopele ya moithuti.

Tekanyetso e potlakileng bakeng sa baithuti ba nang le bokgoni bo fapaneng

Ha baithuti ba ntse ba hatela pele Kereiting ya R-3, ho tlwaelehile ho lemoha bokgoni le mekgwa e mengata ya ho ithuta ka phaposing ya borutelo. Ha baithuti ba ngata ba ntlafatsa tse fapaneng, ba bang ba ka bontsha matshwao a bothata ba ho ithuta, mohlala: ho holofala mmeleng kapa dintho tse ka amang tswelopele ya bona thutong. Ho tsebahatsa diphepetso tsena ho bohlokwa hobane ho kenella ka nako ho ka fana ka tshehetso eo baithuti ba e hlokang hore ba atlehe.

EXTRACT PAGES

Leeto la Leah

Leah e ne e le moithuti ya bohlae ya inahanelang wa Kereiti ya 2. O ne a na le lethathama la tsebo. O ne a rata ho taka le ho aha dintho ka matsoho a hae. Hangata a iphumana a etsa ditshwantsho tsa hae dihora tse ngata. Ho sa tsotelle talenta ya hae e hlakileng, Leah o ile a thatafallwa dibakeng tse ngata sekolong. O ne a fumana ho le boima ho ka tsepanisa mohopolo nakong ya dithuto, haholo ha ho le rata ka phaposing kapa ho phathahane. Hangata o ne a ikutlwa a sulafallwa ke diphepho tseo a neng a kopana le tsona tse kang ho fetoha ha maemo, ditaelo tsa molomo, ho fumana titjhere e motjha, madulo a matjha. O ne a ferekana ha titjhere a mo laela ho kopanela mesebetsi ya sehlopha.

Titjhere ya hae e ile ya hlokomela hore Leah o kgetha ho sebetse a le mong. O ne a baqapisa ka mvelo le baithuti mmoho nakong ya kgefutso. Ha re tla tabeng ya ho latela ditaelo tsa molomo, ke nako tse ding o ne a bonahala a ferekane kapa a tsieleha ke ho phetha ditaelo. Le ha a ne a boqapisa boqaping le botaki, o ne a na le bothata ba ho bua ka phaposing, hape o ne a sa kgona ho sebetse ka mahlong. Hona ho ne ho etsa hore ho be thata ho mothusa.

Ha nako e ntse tsamaya, mohlokomedi wa Leah le titjhere ba ile ba ngorena ke sena. Dithuto tsa hae tsa botaki di ne di tsamaya hantle empa o ne a thatafallwa ke ho ba phaposing, ho phedisana le bana ba bang, ebile a thabela hodula a le mong. Mohlokomedi a utlwisisa hore Leah o hloleha ho mamella dintho tseo bana ba dilemong tsa hae ba kgona ho mamella.

Ka mora ho kopana ha ngata le matitjhere a hae, Leah o ile a iswa ho setsibi. Ke moo ba ileng ba ithuta teng hore Leah o na le bofokodi bo bitswang a spectrum disorder. Dilemo tse ngata Leah o ne a thatafallwa ke puo, ho tshwenyeha ha bonolo le ho sebetse ho phedisana le batho ba bang.

Ha ba se ba tseba bothata ba Leah, mohlokomedi le titjhere ya hae ba ile ba etsa bonnete ba hore ba lekola tikoloho eo a leng ho yona phaposing, mme ho thusa ka moo ba ka kgona ka teng. Leah o ne a fumana nako e teletsana hore a kgone ho utlwisisa ditaelo tsa molomo. O ne a fuwa le sebaka sa hore a sebetse a le mong kapa dihlokomedi tsa nyenyane.

Ho utlwisisa bofokodi le hore o ile na thusa Leah hape ho ile ha kgothaletsa titjhere hore a motsheetse.

Ha nako e ntse tsamaya Leah o ile a ithuta ha bonolo mme a ikutlwa a kgona ho phedisana le baithuti ba bang. Hona ho bontshitse hore ho lekola ha ho thibele ho ithuta empa ho ya e matlafatsa.

Pale e ntle e bontsha bohlokwa ba ho eellwa matshwao a bofokodi ba ho ithuta, hore baithuti ba kgone ho thusa mme ba atlehe dithutong tsa bona.

Ka morao bukeng ena ho na le ditekanyetso tseo di ka thusang matitjhere ho eellwa bofokodi. Di fana ka mekgwa ya ho eellwa le ho bona hore na moithuti o hloka ho lekolwa ke setsibi na. Ditekanyetso tsena ha se tsa ditsibi mme ha di a etsetswa hore bana/baithuti ba kgethollwe kapa ba fuwe mabitso. O di sebedisa ho matlafatsa tsebo ya hao hore o kgone ho thusa.

KEREITI YA 3: NAKO YA SESOTHO PUO YA LAPENG

Mantaha	Labobedi	Laboraro	Labone	Labohlano
Ho mamela le ho bua (15m)		Ho mamela le ho bua (15m)		Ho mamela le ho bua (15m)
Medumo (15m)	Medumo (15m)	Medumo (15m)	Medumo (15m)	Medumo (15m)
Ho bala ka kopanelo (15m)	Ho bala ka kopanelo (15m)	Ho bala ka kopanelo (15m)		
Ho bala ka sehlopha (30m x 2 dihlopha tse pedi ka letsatsi) 15m	Ho bala ka sehlopha (30m x 2 dihlopha tse pedi ka letsatsi) 15m	Ho bala ka sehlopha (30m x 2 dihlopha tse pedi ka letsatsi) 15m	Ho bala ka sehlopha (30m x 2 dihlopha tse pedi ka letsatsi) 15m	Ho bala ka sehlopha (30m x 2 dihlopha tse pedi ka letsatsi) 15m
	Ho ngola (15m)		Ho ngola (15m)	Ho ngola (15m)
Mongolo (15m)		Mongolo (15m)	Mongolo (15m)	Mongolo (15m)

EXTRACT PAGES

KAROLO YA B: Mokgwa wa ho ruta

KOTARA YA 1

Mookotaba	Nna, Ba heso, Maikutlo (Tlhalisetso; Sehopotso sa dithuto tsa Kereiti ya 2); Maikutlo (Tekanyetso ya motheo)	Beke ya 1 le ya 2
	Metswalle, Dintho tseo ke di ratang haholo	Beke ya 3 le ya 4
	Dinto tseo ke di ratang haholo, Dikgetho tse ntle	Beke ya 5 le ya 6
	Dikgetho tse ntle, Tikoloho	Beke ya 7 le ya 8
	Tikoloho, Potoloho	Beke ya 9 le ya 10

Tsebo ba puo	Dikahare, dipono le bokgoni	Dibeke	Disebediswa tsa thuto
Ho mamela le ho bua	<p>Meqoqo ka tseo re fetileng ho tsoa. Mohlala, re jwetse ditaba tse kentseng tsa maikutlo le dipono ka hare.</p> <p>Mamela ntle le ho kenya anona bontsha hlompheho ho a buang, o tse ke monyetla hore bohle ba bue.</p> <p>Bua ka tsela e tshwanetse na o shebisitse puo ho bua ka bapalo kapa metswalle, o hloka hore tse tsamaelanang le ba o mamela. Mohlala: mokgwa oo o tla bang ba wadi ka phera e tlwaelehileng ha ho ntwana le ha o qoqela bomphato ba hao.</p> <p>O mamela ditaelo tse mmalwa tse boima (tse ka bang 4) a arabe ka tsela e nepahetseng.</p> <p>Utlwa mookotaba le dintlha tsa dipale e be o araba dipotso tse tebileng. Mohlala: "A na o bona sehlooho sa pale ena se e tshwanela?"</p> <p>O botsa dipotso ho tsa hlaloso e utlwalang, o ntsha maikutlo ka seo a se utlwalang. Mohlala: "Ho feela ho ile ha etsahala jwalo? Wena wa etsa jwang?"</p>	<p>Mosebetsi wa letsatsi ka leng bakeng tsohle puong le dithutong tse ding.</p> <p>Mosebetsi o shebaneng le ho mamela le ho bua o etswe ha bedi bekeng</p> <p>Beke ya 1-5</p>	<p>Phousetara: Maikutlo a fapaneng</p> <p>Buka e kgolo ya 1: Monyaka wa pina</p> <p>Buka e hlophisitsweng: maikutlo a ka</p> <p>Buka ya Padiso:</p> <p>Dikarata tsa mantswa</p> <p>Tjhate ya mongolo</p> <p>Tjhate ya ditlhaku tse kgolo le tse nyane tsa alefabeto</p>

	<p>O beha maikutlo a hae ka sengolwa a be a fane ka mabaka. Mohlala: "Ke bona e ka mongodi o ne a na le hona ho ka phethela pale ena ha monate ho feta ha a entse. Tlhapi eo e lekile ho itshwasolla."</p> <p>O nka karolo ha ho tshohlwa, o botsa dipotso ka mokgwa o bontshang ho ananela maikutlo a ba bang.</p> <p>O araba dipotso a be a fane ka mabaka, mohlala: "Eya, le nna ke nahana hore sehlooho ha se tsamaellane le dikahare tsa pale."</p>	Beke ya 6-10	<p>Ditshwantsho</p> <p>Dipampiri tsa ho ngolla</p> <p>Dibuka ntsa baithuti</p> <p>Pentshele dikerayone</p>
<p>Medumo</p>	<p>Ba hopotse didumammoho, le didumammoho tse etswang ke didumannotshi tseo ba di rutilweng kereiting ya 2. Buang ka melemo ya ditlhaku tsa nteterwane mantsweng a fapafapaneng, le bontsha phapang ya medumo e etsang ke tlhaku e lenngwe mantsweng a sa tshwaneng. Mohlala: 'a' ho 'aha' le 'a' ho 'aha!'; 'g' ya 'kgauta' ho 'g' ya 'ngaka'.</p> <p>Ka nako e le nngwe ha le ntse le aha mantsweng le be le ntse le sebetsa ka ho utlwa le ho tshwantsha se utluwang. Sebedisa tse nnyetla ya ho etsa sehopotso ka medumo ho tse o ruta bana ka ntho tse ding ka bo. Mohlala: Ho bala mmoho/Ho arolelana ho bala le Ho ngola mmoho/Ho arolelana sengolwa.</p> <p>Sebedisa medumo ho tse tataiso ka ho peleta e akaretsang selemo ka bo.</p> <p>O tseba medumo o tseba tlhaku le nyalano ya mabitsa a tseba.</p> <p>O tseba didumammoho (hlw-, -hlw, ngw-, -ngw, kgw-, -kgw) le tlw-, -tlw) ha di le qalong le ha di le tsetellong ya mantsweng (hlw-ella, ngw-apa, kgw-ella, tlw-aelo, le-hlwa, le-ngwa, sen-kgwa, o-tlwa).</p> <p>O tseba didumannotshi tse fulang mmoho, jwalo ka 'aa', 'ee', 'oo', 'ii',.</p> <p>O hlokomela hore e meng ya medumo e tla ka ho fapana ka ho ya ka moo e ngotsweng (buwa, tau, bua, seemo, setsetse, ketso, botswa, botsa, tsota, pina, thinya, siya).</p> <p>O hlokomela moo didumannotshi tse fulang mmoho di arohaneng, mantsweng a kang bo leeto, sephooko le tiile.</p> <p>O bona mantsweng a medumo e tshwanang, jwalo ka phutha, thula le dula.</p>		<p>Ho peleta tse akaretsang</p> <p>Ho akareta tsa nteterwane</p> <p>Buka e Kgolo ya 1: Monate wa pina</p>

	<p>O bopa mantswe a kopanya didumammoho le didumannotshi tse tsamayang mmoho tse rutilweng kotareng ena, ho etsa mabitso a boholo ba dithaku di 3-, 4- ho ya 5-.</p> <p>O latedisa dithaku le mantswe ka tatelano ya nteterwane.</p> <p>O peleta mantswe ho ya ka medumo ya ona ka tsela e nepahetseng.</p> <p>O ithuta ho peleta mantswe a leshome a sebedisitsweng dithutong tsa medumo le mantswe a tsebahalang o a bona.</p> <p>O ngola dipolelo tse tharo tse kgutshwane, tse bitsitsweng ke titjhere.</p>		
<p>Ho bala ka kopanelo</p>	<p>Seshene ka nngwe e tla shebana le tse latelang: dipono ka kgatiso, dikarolo tsa sengolwa, medumo, mekgwa ya puo, malebela a ho tseba mantswe le kutwisiso mekgeng e fapaneng, pepenene, e lokiswang, e kenngwang, a tse tsa Tekanyetso le kananelo.</p> <p>Bontsha malebela ka merwana u etsoho e mehlano moo monwana ka mekgwa metseng masene ao mmadi a ka a sebedisang ho tseba ho bala lentse leo a qalang ho le bona. Baithuti ba ka botsa hore na lentse leo o ba ithutileng ho le bala ka bo bona a utlwisisa. Hlo qale ho ba ruta malebela le lentse leo o ho tloha kgetlong la pele ha ba hlophisa mantswe a matjha.</p> <p>O sebedisa ditshwantsho horw ba buisane ka tsong mabala ke na o ba bontsha setshwantsho o ba botsa hore ba bona eng, ba ka inahanela mabala ankuwe neng, kae jwalo jwalo.</p> <p>O bala dingolwa tse hodisitsweng tse bitsitsweng ka hare dithothokiso, dipale tse bitsitsweng ka hare dithothokiso, dipale tse bitsitsweng dibukeng tse Kgolo tsa ho bala, ditshwantsho ka se itseng, le tse balwang mehaleng le dikomporong (ha ba bala mmoho).</p> <p>O bala buka a e qete, a bala mmoho le titjhere (ha ho balwa mmoho) mme o tseba ho hlahisa mookotaba wa pale o phethahetseng, le dibapadi tsa teng.</p> <p>O bala ditaello ka tlelaseng ya boithutelo.</p> <p>O bala dithothokiso tse fapaneng a be a di tshohle (a akaretsa sebopeho le moelelo).</p>		<p>Buka e kgolo ya 1 Buka e kgolo ya 2</p>

	<p>O araba dipotso tse tebileng tse botswang pele ho balwa, ha ho ntse ho balwa, le ha ho qetile ho balwa sengolwa se kopanetsweng. Mohlala: "O nahana hore ho tlo etsahalang? Hobaneng ha o realo/tjho jwalo?"</p> <p>O tseba ho bona masakana a bontshang ha motho a bua paleng.</p> <p>O tseba ho bona letshwao le bontshang kgutsufatso ya mantswe kapa dikapolelo.</p>		
Ho bala ka sehlopha	<p>O tseba ho balla ka pelong le ho balla hodimo padiso e boemong bo kgethilweng ho ya ka tlhophiso e entsweng ke tijhere hore baihuthi ba bale mmoho ho tswa paleng e le nngwe, ba nehana ka monyetla hore moithuti ka mong a bale.</p> <p>O sebedisa medumo, polelo e beuweng le e tsamaellanang le moelelo ho bala ka kutlwisiso ho sa kgathalletsehe hore o balla hodimo kapa ka pelong.</p> <p>O itokisa diphoso ka boyena ha a ntse a balla: ka ho bala seo a se fositseng hore ka ho nepahala, le ka ho emisa ho bala hore a itlwaetse ho bala lentse le mantle.</p> <p>O bala a ntse a netefatsa hore o tseba mantswe ebile o ya kutlwisisa.</p> <p>O bontsha bokgoni ba letshwao a polelo (kgutlo, letshwao la polelo, matshwao a kgotsang, maswao a puo, feelwane) ha a balla hodimo.</p> <p>O tseba mantswe ao a tsebang ho a bala ka ho a nyaka tsa feela.</p>		<p>Buka e hlophisitsweng Kgato 1 Padiso 1: Maikutlo a ka Buka ya Padiso ya 1: Kopano ke matla</p>
Ho bala ka bobedi ' ka boikarabelo	<p>O balla: dipale tse nang le ditshwantsho le tse bobebe.</p> <p>O bapala dipapadi tsa mantswe jwalo ka ho inahanela mantswe ho tiisa bokgoni ba ho bala le ho utlwisisa pale</p>		<p>Buka e hlophisitsweng Kgato 1 Padiso 1: Buka ya Padiso pale ya</p>
Mongolo	<p>O sebedisa tlhaku tse nyane le tse kgolo ha a etsa mongolo o bile o tseba ho kopanya tlhaku tse kopanang tsa mongolo.</p> <p>O kopolla tlhaku tse pedi tse kopangwang mongolong.</p>		<p>Tjhate ya mongolo</p> <p>Ditlhaku tsa nteterwane</p>

	<p>O sebedisa disebediswa tsa mongolo hantle: pentshele, raba, rula.</p> <p>O kopolla mantswe le dipolelo tse kgutshwane a ka mongolo.</p> <p>O arola mantswe hantle ka hara mela.</p> <p>O ngola ka mokgwa o bonahalang ha a etsa mongolo kapa a arohanya ditlhaku.</p>		<p>Tjhate ya dialefabete</p> <p>Pentshele</p> <p>Dibuka tsa Mosebetsi</p> <p>Maqephe a ho ngolla</p>
Ho ngola	<p>O tseba ho etsa ditshwantsho a be a ngole dipolelo tse bontshang kutlwisiso ya pale.</p> <p>O tseba ho ngola ditaelo, mohlala: a di lebisitse ho motswalle.</p> <p>O fana ka mehopolo ya hae, mantswe le dipolelo tsa ho ngola pale le baiuthuti ba bang (ho ngola mmoho).</p> <p>O tseba ho kgetha sehlooho sa moqoqo ka ho sheba setshwantsho.</p> <p>O buisana le moithuti mmoho ho rala ka bongodi.</p> <p>O botsa dipotso tse hlakisang moetsi wa ho ngola.</p> <p>O tseba ho ngola serapang le dipolelo tse robedi, mohlomong ka tsa hae, pale, kapa qalotso ya se hlahileng moqoqong.</p> <p>O ngola a be a tseba tse tse tse dipolelo (dipolelo tse tshelatseng ho tse tse robedi) sehloohong sa buka ya qalang leborari ya sehlopha.</p> <p>O ngola a be a tseba ho bopa dipolelo a sebedisa ditlhaku tsa ngolo, dikgutlo, matshwao a potso, nteterwane, matshwao a kgotsang le masakana a puo.</p> <p>O sebedisa melao ya medumo ya mantswe le a ho a peleta ho ngola mantswe a qalang ho a bona.</p> <p>O sebedisa lekgathe lejwale, lekgathe lefetile le lekgathe letlang ka nepo.</p> <p>O sebedisa leetsi le moetsi wa lona ka nepo, jwalo ka, Ke batla/O batla.</p> <p>O iketsetsa pokello ya mantswe le bukantswe ka ho latedisa ditlhaku tsa nteterwane, jwalo ka api, bobi, dijo jwalo jwalo.</p>		<p>Dits'wao</p> <p>Tjhate ya matshwao</p> <p>Buka ya Mosebetsi</p> <p>Pentshele</p> <p>Dikerayone</p>

Moralo wa beke

- Lenaneo la dithuto le tsamaya ka mokgwa o tshwanang beke le beke.
 - Ho bebofaletsa titjhere le moithuti ho le latela.
 - Baithuti ba tseba ho itokiseletsa dithuto tse latelang hobane ba se ba tlwaetse.
- Moralo ka beke o tsepame ho nako e beuweng ke CAPS bakeng sa Puo ya Lapeng: Dihora tse 8 ka beke.

Mantaha		Labobedi		Laboraro		Labone		Labobano	
Ho mamela le ho bua	15	Ho mamela le ho bua	15			Ho mamela le ho bua	15	Ho mamela le ho bua	15
Medumo	15	Medumo	15	Medumo	15	Medumo	15	Medumo	15
Ho bala ka kopanelo	15	Ho bala ka kopanelo	15	Ho bala ka kopanelo	15	Ho bala ka kopanelo	15	Ho bala ka kopanelo	15
Ho bala ka dihlopha	30	Ho bala ka dihlopha	30	Ho bala ka dihlopha	30	Ho bala ka dihlopha	30	Ho bala ka dihlopha	30
		Mongolo	15	Mongolo	15	Mongolo	15	Mongolo	15
		Ho ngola	20	Ho ngola	20	Ho ngola	20		
Lenane: Dihora tse 8 ka beke									

Beke ya 1: Nna, Ba heso, Maikutlo

Disebediswa tse kgethuweng		
<p>Phousetara: <i>Maikutlo a fapaneng</i></p> <p>Padiso pale ya 1: Kopano ke matla</p> <p>Kgoboketso ya dipale ya 1: Ngwaneso</p> <p>Buka e kgolo ya 1: Monyaka wa pina</p> <p>Buka e hlophisitsweng Kgato 1 Padiso 1: Maikutlo a ka</p> <p>Dikarete tsa nteterwane</p> <p>Dikarete tsa mantswe</p> <p>Tjhate ya ditlhaku tsa alefabethe</p> <p>Tjhate ya ditlhaku tsa alefabethe</p> <p>Tafole ya ho beha ditshwantsho ka mookotaba.</p> <p>Leqephe le boholo ba A3 ho beha tafoleng ya pontsho: <i>Nna, Ba heso, Maikutlo</i></p>		
Mantswe a atisang ho ba teng	Mantswe a modumo	Mantswe a ithutilweng
<p>morena, lebelo, sebeta, matla, ho sesa, ho hlwa difate le ho fofa, ho bua</p>	<p>Hlooho, sephooko, mookodi, leeba, sepepe, seeta, mookamedi, mani, baatlelete,</p>	<p>Motswalle, motjha, dumela, mengata, bapala, thaba, nako, nngwe, papadi, tsamaye, thato, dipapadi, ngata, feta, nna.</p>
Tsebo	<p>Ho mamela le ho bua</p> <p>Metsotso e 15 ho feta bakeng sa matsatsi a 4</p>	
Tataiso ya ho ruta	<p>Thuto ya 1: Phousetara ka matsatsi a phomolo</p> <p>Leela mmele o qoqisana ka bobedi:</p> <p>a. Ntho e ka ileng ba e thabela haholo ho feta tse ding nakong ya phomolo ya mmele o selemese e sa tswa feta.</p> <p>b. Ntho e le nngwe eo ba labalabelang ho e fihlella kapa ho ithuta yona ha kotara ya pele e fela, e ka ba ntho e amanang le dithuto kapa moithuti ka boyena.</p>	
	<p>Thuto ya 2: Phousetera ya ditho tsa mmele</p> <p>Bontsha baiuthuti phousetara ya ditho tsa mmele tse fapaneng.</p> <p>Ba botse hore ke ditho dife tsa mmele tseo ba di ratang ho feta tse ding.</p> <p>Bua ka maikutlo a fapaneng (thabo, nyahamo, kgalefo, ho makala, ho tata, tshwabo, letswalo, motlotlo). Ha o ntse o di bitsa jwalo, e re baiuthuti ba bontshe matshwao a ditshwantshiso tsa maikutlo ka difahleho le mmele ya bona.</p>	

	<p>Thuto ya 3: Phousetera ya ditho tsa mmele</p> <p>E re baihuti ba sebetse ka bobedi.</p> <p>Moithuti ka mong a fumane monyetla wa ho etsa polelo ka maikutlo a hae ho mmata/moithuti mmoho le yena.</p> <p>Baihuti ba hodisa bokgoni ba ho sebedisa ba mantswe ka ho qetella dipolelo ka molomo. Moithuti ka mong a sebedise mantswe ohle a hlalolang maikutlo ao ba ithutileng ona thutong e fetileng (thabo, nyahamo kgalefo). Mohlala: Ke ikutlwa ke (kenya lentswe le hlalolang maikutlo a hao mona jwalo ka thabile, tshohile, ...) ha ...</p>								
	<p>Thuto ya 4: Moqoqo Matsatsi a phomolo</p> <p>Laele baihuti ho ngola moqoqo ka <i>Matsatsi a phomolo</i>.</p> <p>Kopa baihuti ho ballana meqoqo ya bona e le tlelase kaofela.</p> <p>Bala dintlha tsa Tshebetso ya 1 le baihuti.</p> <p>Laela baihuti hore ba etse Tshebetso ya 1.</p> <p>Kopa baihuti ho taka setshwantsho ho tshhehetsa baqoqo ba o ngotseng.</p>								
Tsebo	<p>Medumo</p> <p>Metsotso e 15 ka letsatsi bakeng sa matsatsi e 5 (hora e le 1 metsotso e 15)</p>								
Tataiso ya ho ruta	<p>Thuto ya 1: Didumannotshi tse fulang mmoho</p> <p>Ikgopotseng medumo ya Kereka ya (medumo ya ditlhaku le didumannotshi tse fulang mmoho) le sebedisa dikarete tsa mantswe.</p> <p>E re baihuti ba fane ka mantswe a mang, mohlala; ho didumannotshi tse fulang mmoho ee, aa, oo.</p> <table border="1" data-bbox="421 1184 1099 1318"> <tr> <td>aa</td> <td>baamani</td> <td>baahisane</td> <td>maama</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>baatlelete</td> <td></td> </tr> </table>	aa	baamani	baahisane	maama			baatlelete	
aa	baamani	baahisane	maama						
		baatlelete							
	<p>Ngola dipolelo tlapantsong, mme baihuti ba di bale.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kguiso le Kgetho ke baamani. 2. Mashanyana ba lekile ho etsa maano a mangata. 3. Ke rata baahisane ba ka. 4. Tsatsing lena baatlelete ba ilo ikwetlisa. 5. Maama ke kgaitsemi ya ka. <p>Kopa baihuti ho bala dipolelo ka mantswe a phahameng.</p> <table border="1" data-bbox="421 1688 1099 1822"> <tr> <td>ee</td> <td>leeme</td> <td>leeba</td> <td>kweetsa</td> </tr> <tr> <td></td> <td>feela</td> <td>seeta</td> <td>lefeela</td> </tr> </table>	ee	leeme	leeba	kweetsa		feela	seeta	lefeela
ee	leeme	leeba	kweetsa						
	feela	seeta	lefeela						

Ngola dipolelo tlantshong.

1. Moahlodi o ahlotse nyewe ka leeme.
2. Leeba le fofela hodimo.
3. Lehae la kwen ale bitswa kweetsa.
4. Ntate Seete o roka seeta.
5. Re tsamaetse lefeela.

Baithuti ba bala dipolelo ka mantswe a phahameng.

oo	hlooho	mookodi	mooki
	mookgo	mooko	moomo

Ngola dipolelo tlapantshong.

1. Hlooho ya Seabo e bohloko.
2. Folakga ya Afrika Borwa e na le mmala ya mooko.
3. Mookgo ke mooki.
4. Moono wa Leano o otile.

Kopa baithuti ho bala dipolelo ka mantswe a phahameng.

E re baithuti ba fane ka mantswe a mang a sebedisang didumammoho tse entsweng Kereiting ya 2, jwalo ka didumammoho -rw, rw- rwaka.

Ngola mantswe tlapantshong ha baithuti ba ntse ba a bitsa ba bile ba bontsha ho tseba le medumo ya o.

rw	rwaka	jarwa	rwalla	rwaka
-----------	-------	-------	--------	-------

1. Seno jarwa diela.
2. Pule o ne a jarwa ke bonna.
3. Kgono o rwalla patsi.
4. Teboho o ya rwaka bana ba bang.

Baithuti ba bala dipolelo ka mantswe a phahameng.

Thuto ya 2: Papadi ya mantswe

Bapalang papadi ya mantswe a sephiring Kgetha ke ntho e fe kapa efe, le ha e ka ba senepe sa dintho tse ka tlaseng. Baithuti ba tshwanetse ba sebedise tlhaku ya pele ya lebitso la se kgethuweng ho utulla lentse le patuweng. Mohlala, ha re re ntho tse kgethuweng ke pentshele, setshwantsho sa esele, raba, le eie, baithuti ba sebedisa ditlhaku tseo ho ngola 'pere'.

Baithuti ba ka ithlopha ka bobedi, ba bapale papadi.

	<p>Thuto ya 3: Tumammoho rw</p> <p>E re baithuti ba bitse mantswe a nang le tumammoho ena -rw, mohlala, tshwarwa, jarwa, lorwa.</p> <p>Baithuti ba etse ditshwantsho tsa lentswe ka nngwe la rw.</p>
	<p>Thuto ya 4: Kgoboketso ya dipale pale ya 1 Ngwaneso (Thothokiso)</p> <p>Bontsha baithuti sekwahelo sa Kgoboketso ya dipale pale ya 1. Buisana le baithuti ka sekwahelo sa buka, mohlala: sehlooho le setshwantsho. Bontsha baithuti ditshwantsho tse maqepheng a buka. Botsa baithuti hore ba nahana hore e ka eng.</p> <p>Hlalosetsa baithuti hore kajeno re tlo bala thothokiso.</p> <p>Botsa baithuti dipotso tsa pele ho ho bala.</p> <p>Potso: Bana ba heno ba bakae?</p> <p><i>Karabo: Dikarabo tsa baithuti di tla fapana, amantse nepahetseng. Tiqhere hopola hore bana ba bang ba tswetswe ba le bona hore bona. Etsa hore le bona ba ikutlwe ba le bohlokwa.</i></p> <p>Potso: O ngwana wa bokae heno?</p> <p><i>Karabo: Dikarabo tsa baithuti di tla fapana, mohlala tse nepahetseng.</i></p> <p>Bala thothokiso ka lentswe le phetameng, o tsepamisitse hodima, ho bala ka maikutlo, thello, lebelo le matshwao puo hore baithuti ba a tsebe.</p> <p>Bala thothokiso hape, e hore o kopane baithuti ho bala ka mora hao. Emisa hobala o botse dipotso ho lekola kgoro ea ho mamela le kutlwisiso ya pale, mohlala:</p> <p>Potso: Hobaneng hahetwa a re e tlo ba moholwane.</p> <p><i>Karabo: Hobaneng hahetwa a re e tlo ba na le ngwana e mong.</i></p> <p>Potso: Mpho wa o tlo ruta ngwanabo eng?</p> <p><i>Karabo: Mpho wa o tlo ruta ngwanabo e mong.</i></p> <p>Potso: Ngwana ya hlahileng ke moshanyana kapa ke ngwanana.</p> <p><i>Karabo: Ngwanana.</i></p> <p>Bala thothokiso mmoho le baithuti, o bala ka thello, maikutlo le matshwao a puo ka nepo.</p> <p>Baithuti ba bala thothokiso e le tlelase kaofela.</p> <p>E re baithuti ba kgethe mantswe a 3 ho ya ho a 5 a nang le didumantotshi tse tsamayang mmoho tse hlahang thothokisong e be ba etsa ditshwantsho tsa ona.</p>

	<p>Thuto 5: Didumammoho le didumannotshi</p> <p>Ikgopotseng didumannotshi le didumammoho le sebedisa mehlala.</p> <p>Ho na le didumannotshi tse tsamayang mmoho tse le didumammoho tse teng thothokisong. Didumannotshi tsa medumo eo ba e rutilweng ha Kereiti ya 2.</p> <p>Mosebetsi wa 2: Baithuti ba leke ka hohle ho fumana didumannotshi tse tsamayang mmoho le didumammoho tse teng ka hara thothokiso.</p>
<p>Tsebo</p>	<p>Ho bala ka kopanelo</p> <p>Metsotso e 15 ka letsatsi bakeng sa matsatsi a 5 (hora e le 1 metsotso)</p>
<p>Tataiso ya ho ruta</p>	<p>Thuto ya 1: Buka e Kgolo ya 1 Monyaka wa pina</p> <p>Bontsha baithuti setshwantsho se sekwahelong sa Buka e Kgolo ya 1 le buisane ka sona.</p> <p>Ba bontshe ditshwantsho tse ka hara maqephe a a Buka e Kgolo ya 1, Monyaka wa pina.</p> <p>Botsa baithuti hore ba nahana hore pale e bua ka hara maqephe a a buisane ka sona.</p> <p><i>Karabo:</i> Dikarabo tsa baithuti di tla fapana. Ho nahana dikarabo tse nepahetseng. Tiijhere efa baithuti monyetla wa ho buisane ka maikutlo le mehopolo ya bona. Kenella o botse baithuti dipotso tse tla etsa hore baithuti kaofela ba nke karolo dipuisanong.</p> <p>Ngola dikarabo tsa bona sampirini hore di lekolwe hape mafelong a beke.</p>
	<p>Thuto ya 2: Buka e Kgolo ya 1 Monyaka wa pina</p> <p>Botsa dipotso tse tla etsa hore ho no bala.</p> <p>Potso: O kile wa buisane ka maikutlo?</p> <p><i>Karabo:</i> E, Tiijhere.</p> <p>Potso: Bolela mefuta ya dipuo eo o e tsebang.</p> <p><i>Karabo:</i> Dikarabo di tla fapana.</p> <p>Baithuti baithuti pale ho tswa Bukeng e Kgolo ya 1 Monyaka wa pina. Tsepamisa hodima ho bala ka thello, maikutlo, lebelo le matshwao a puo.</p> <p>Bala pale baithuti ba latele ka morao ho wena. Ba etsise tsela eo o balang ka yona hore ba ithute tsela e nepahetseng ya ho bala. Qetellong ya leqephe le leng le le leng botsa baithuti dipotso.</p> <p>Potso: Batho ba leqepheng la ba ba kae ka palo?</p> <p><i>Karabo:</i> Supa (7).</p> <p>Potso: Bolela mebala eo o e bonang leqepheng la 4.</p>

	<p><i>Karabo:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Bolou Tshehla Lamunu Kgubedu <p>Potso: Ke bananyana ba ba kae le bashanyana nba ba kae”</p> <p><i>Karabo:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Bananyana ba ba raro. Bashanyana ba ba raro. <p>Potso: Ditedu tsa ntate di jwang ka mmala.</p> <p><i>Karabo:</i> Di tshweu.</p> <p>Potso: Ntate Seema o tshwere eng?</p> <p><i>Karabo:</i> Katara.</p> <p>Potso: Setulo se leqepheng la 6 le bitswa eng?</p> <p><i>Karabo:</i> Setulo se mabidi.</p> <p>Baithuti ba bala pele e le tlelase kaofela.</p>
	<p>Thuto ya 3: Buka e Kgolo ya 1 Monyaka wa pina</p> <p>Baithuti ba bala pale e le tlelase kaofela. Ela hloko tsela eo ba balang ka yona. Tsepamisa haholo maikano, hello, lebelo le matshwao a puo.</p> <p>Thuto ya 4</p> <p>Kgutlela ho moithuti ba bala pale: Buka e Kgolo ya 1 Monyaka wa pina.</p> <p>E re moithuti ba mabala bue le moithuti a ikgethetseng yena ka dipotso tse latelang, kamora ho qala iwe se bomphato:</p> <p>Botso: Baithuti dipotso tsa ka morao ho ho bala.</p> <p>Potso: Pina ya ntate Seema e ne e re eng ha e qala?</p> <p><i>Karabo:</i> “Banana wee banna wee”.</p> <p>Potso: Banana ba re eng ha ba araba?</p> <p><i>Karabo:</i> “Ke rona bao wee, re a tla wee”</p> <p>Potso: Ntate Seema o ne a sebedisa eng ntle le katara?</p> <p><i>Karabo:</i> O ne a sebedisa moropa.</p> <p>Kopa baithuti ho ngola dipolelo tse tharo ka sesebediswa so a se ratang. Ha a qetile a take setshwantsho ho tshhetsa dipolelo tsa hae.</p>
<p>Tsebo</p>	<p>Ho bala ka sehlopha</p> <p>Metsotso e 30 ka letsatsi (dihlopha tse 2 ka metsotso e 15 sehlopha ka seng) ka matsatsi a 5 (dihora tse 2 metsotso e 30)</p>

<p>Tataiso ya ho ruta</p>	<p>Thuto ya 1: Phousetara Maikutlo a fapaneng</p> <p>Botsa baithuti dipotso tsa pele ho ho bala.</p> <p>Potso: Maikutlo ke eng?</p> <p><i>Karabo:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Ho thaba Ho kwata Ho hlonama Ho nyahama jwalo jwalo. <p>Potso: Ha o kwatile sefahleho sa hao se ba jwang?</p> <p><i>Karabo:</i> Baithuti ba bontsha difahleho tse kwatileng.</p> <p>Potso: O ne o ikutlwa jwang ka letsatsi la hao la ho qala sekolong?</p> <p><i>Karabo:</i> Dikarabo di tla fapana, amohela tse nepahetseng.</p> <p>Bontsha baithuti phousetara ya maikutlo a fapaneng tse le buisana ka yona.</p> <p>Buisana le baithuti ka mefuta e fapaneng: maikutlo, mohlala: halefile, nyoya, thabile haholo, thabile, hloname, tshohile, thETHa, maketse bodutu, kgathetse, tshwenyehile.</p> <p>Etsisa maikutlo a fapaneng mabonono le baithuti</p> <p>Jwale supa difahleho tse phapang ebe baithuti ba o bolella hore sefahleho se bolela maikutlo afe.</p>
	<p>Thuto ya 2: Buka e neng Kgato 1 Padiso 1 Maikutlo a ka</p> <p>Bontsha baithuti sefahleho sa buka mme le buisane ka setshwantsho le sehlooho.</p> <p>Bontsha baithuti sefahleho tse maqepheng a buka, o botse baithuti hore na ba nahana hore buka e tla bua ka eng.</p> <p>Botsa baithuti dipotso tsa pele ho ho bala.</p> <p>Potso: O ne o ikutlwa jwang ka letsatsi la hao la pele sekolong. Hobaneng o ne o ikutlwa jwalo?</p> <p><i>Karabo:</i> Dikarabo di tla fapana. Tlithere efa baithuti monyetla wa ho arolelana ka maikutlo a bona a letsatsi la pele sekolong? Kenella o botse dipotso ho thusa baithuti ba sa nkeng karolo dipuisanong.</p> <p>Potso: Ke eng ntho e kile ya o tshosa haholo. Bontsha ka sefahleho hore o ile wa ikutlwa jwang?</p> <p><i>Karabo:</i> Baithuti ba etsa sefahleho se bontshang ho tshoha.</p> <p>Potso: Letsatsi la hao la tswalo le neng? O ikutlwa jwang ka letsatsi leo.</p> <p><i>Karabo:</i> Baithuti ba bolela matsatsi a bona a tswalo le hore ke hobaneng ba le rata. Tlithere hlalose baithuti hore letsatsi la tswalo le bohlokwa ho motho kaofela hobane le leholo bophelong ba motho.</p>

Thuto ya 3: Buka e hlophisitsweng Kgato 1 Padiso 1 Maikutlo a ka

Bala pale ka lentswe le phahameng, o tsepamisitse haholo hodima ho bala ka maikutlo, thello, lebelo le ho sebedisa matshwao a puo hore baithuti ba a utlwe.

Bala pale hape o laele baithuti ho bala ka mora hao.

Bala pale mmoho le baithuti, emisa qetellong ya leqephe e be o botsa dipotso ho lekola bokgoni ba kutlwisiso ya baithuti.

Botsa dipotso tse latelang:

Potso: E ne e le ka la bokae ha Hloni a hopola hore ke letsatsi la hae la tsatsi?

Karabo: Moqebelo

Potso: Hobanebg Hloni a ne a Hloname ka Moqebelo wa letsatsi la hae la tswalo?

Karabo: O hopotse mme le ntate wa hae.

Potso: Maikutlo a Hloni a ne a le jwang tsatsing leo?

Karabo: E ne e le maikutlo a ho hlonama.

Titjhere kopa baithuti ho etsa maikutlo a ho hlonama.

Potso: Mme wa mme wa Hloni ke mang?

Karabo: Ke nkgono.

Dudisa baithuti ka dihlopha. E re baithuti dihlomphepa sehlopha kaofela di bale ka lentswe le phahameng, o ntse o ba thusa ba thatafallwang ke ho bitsa mantswa. Moithuti ka mong o bala ho tswa bukoeng yona. Ka mantswa a mang, baithuti ba bala pale e tshwanang kaofela e le dihlopha. E hopotse ho sebedisa leano la monwana, e le hore ba se ke ba lahlelwa ke moo ba balang.

Sehlopha se balla dihlopha tse ling. Dihlopha tse sa baleng di mamela ka hloko ho bontsha tlhomphepa baithuti ba bang.

Thuto ya 4: Buka e hlophisitsweng Kgato 1 Padiso 1 Maikutlo a ka

Sehlopha se balla dihlopha tse ling ho bala moo sehlopha se seng se felletseng teng.

Dihlopha tse ling fanyetsana ho bala ho fihlela dihlopha di badile kaofela.

Dihlopha di bale kaofela. Tsamaya hara ditulo tsa bona ho lekola hore baithuti

kaofela ba nka karolo ho baleng. Thusa baithuti ba thatafallwang ke ho bala ka ho ba

bitsa nako ya ho bala.

Botsa dipotso tsa ka morao ho ho bala.

Potso: Nkgono o itse ba tlo ya hokae le setloholo sa hae?

Karabo: Mabenkeleng.

Potso: Motho ha a bososela o bontsha maikutlo afe?

Karabo: Thabo.

Potso: Nkgono le Hloni ba ne ba palame eng ha ba toropong?

Karabo: Ba ne ba palame tekese.

Potso: Hloni o rata kuku ya mofuta ofe?

	<p><i>Karabo:</i> Tjhokolete</p> <p>Potso: O ile afumana kuku le eng?</p> <p><i>Karabo:</i> Masimba le dipongpong.</p> <p>Potso: Ke bomang ba neng ba tlo keteka letsatsi la tswalo le Hloni?</p> <p><i>Karabo:</i> Palesa le Nakedi.</p>
	<p>Thuto ya 3: Medumo le mantswe a matjha</p> <p>Hlahloba medumo le mantswe a matjha le baiithuti.</p> <p>Ba dumelle hore ba bitse mantswe ba etse le medumo e ba thatafella.</p> <p>Ba laele hore ba etse bukantswe ya ho peleta mantswe a bona a matjha. Ba ka sebedisa buka ya A5 moo ba tla ngola tlhaku e qalang mantswe a matjha a ngola qalong ya leqephe.</p> <p>Laela baiithuti ho ngola mantswe a matjha ao ba ithutile ho buka hara bukantswe ya bona.</p> <p>Thuto ya 4: Buka e hlophisitsweng Kgato e Radimane Maikutlo a ka</p> <p>E re moithuti ka mong a bale serapa kameho nepahetseng leo a le kgethileng, ba balla hodimo.</p> <p>Ha ba qetile ho bala: E re moithuti ka mong a bue le moithuti ya dutseng pela hae ka letsatsi leo a le ratang.</p> <p>Taka setshwantsho sa mmele eo o e ratang. Baiithuti ba ka sebedisa dikerayone ho bontsha mmala wa kuku eo e ratang. O ngole kuku tlatshwantsho.</p>
Tsebo	Ho bala ka bobedi le ka ho ikemela Letsatsi le leqephe bakeng
Tataiso ya ho ruta	<p>Ho bala ka bobedi. Baiithuti ba bala ka bobedi pale ho tswa ho Buka e hlophisitsweng Kgato e Radimane Maikutlo a ka.</p> <p>Baiithuti ba napanetsana ho bala. Ha moithuti e mong a bala, moithuti ya sa baleng o mohlala ka hloko ho bontsha tlhompho ho moithuti ya balang.</p> <p>Tekanyetso: Mamela tsela eo baiithuti ba balang ka yona, mohlala:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ho bitsa mantswe • Maikutlo • Thello • Lebelo • Tshebediso e nepahetseng ya matshwao.
Tsebo	<p>Mongolo</p> <p>Metsotso e 15 ka letsatsi bakeng sa matsatsi a 4</p>

<p>Tataiso ya ho ruta</p>	<p>Thuto ya 1: Mongolo o sebedisa tlhaku 'a'</p> <p>Titjhere o bontsha baithuti hore tlhaku 'a' e ngolwa jwang makgetlo a mangata hodima mela a sebedisa mongolo ka dithaku tse kgolo le tse nyane tlapantshong.</p> <p>O re baithuti ba mo etsise</p> <p>Titjhere o ngola polelo tlapantshong a sebedisa mongolo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atang o aha areka. <p>Kgothaletsa baithuti ho iteka ho e ngola ka bo bona bonnyane makgetlo a mane.</p> <p>Thuto ya 2: Mongolo o sebedisa tlhaku 'b'</p> <p>Titjhere o bontsha baithuti hore tlhaku 'b' e ngolwa jwang makgetlo a mangata hodima mela a sebedisa mongolo ka dithaku tse kgolo le tse nyane tlapantshong.</p> <p>Laela baithuti o etsa o etsisa.</p> <p>Titjhere o ngola polelo ena tlapantshong a sebedisa mongolo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bareng o butswela bohobe. <p>Kgothaletsa baithuti ho iteka ho e ngola ka bo bona bonnyane makgetlo a mane.</p> <p>Thuto ya 3: Mongolo o sebedisa tlhaku 'd'</p> <p>Titjhere o bontsha baithuti hore tlhaku 'd' e ngolwa jwang makgetlo a mangata hodima mela a sebedisa mongolo ka dithaku tse kgolo le tse nyane tlapantshong.</p> <p>Kopa baithuti ho o etsisa</p> <p>Titjhere o ngola polelo tlapantshong a sebedisa mongolo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dithaba di rotloletsa diphororo didibeng. <p>Kgothaletsa baithuti ho iteka ho e ngola ka bo bona bonnyane makgetlo a mane.</p> <p>Thuto ya 4: Tlhaku a, b le d</p> <p>Ika kopitse dithaku tsena a, b, le d ka mongolo.</p> <p>Titjhere o ngola mantswe ka mongolo mme baithuti ba a kopitse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aha, areka, butswela, bohobe, dithaba, diphororo, didibeng <p>Kgothaletsa baithuti ho sebedisa disebediswa tsa bona tsa mongolo ka tsela e ba thusaang, mohlala: pentshele, raba, rula.</p>
<p>Tsebo</p>	<p>Ho ngola</p> <p>Metsotso e 20 ka letsatsi bakeng sa matsatsi a 3</p>

Tataiso ya ho ruta

Thuto ya 1: Ditaba tsa mafelo a beke

Mosebetsi wa 4: Baithuti ba ngola ka tse etsahetseng matsatsing a phomolo. Ba sebedisa moralo ona:

- O entseng?
- O shebelletseng?
- O ile wa ya hokae?
- O ne o na le mang?
- Ke eng e o natefetseng haholo matsatsing a hao a phomolo?

Ba ka nna ba etsa le setshwantsho pheletsong ya sengolwa sa bona.

Kgothaletsa baithuti ho lekola dingolwa tsa bona – Ba lokise mabitso, matshwao a puo, le puo.

Baithuti ba sebedise tlotswe tsa bona tseo ba di qoeleng ka phomolo ya bobedi ya ho bala mmoho ka tataiso.

Thuto ya 2: Ngola dipolelo

Titjhere o laela baithuti ho taka ditshwantsho tse leshlanang tse 4 ka palo kapa ho feta moo, ba ngole dipolelo tse bontshang mabitso ya bona ya Padiso pale ya 1: Kopano ke matla

Thuto ya 3: Taka setshwantsho

Titjhere o bontsha baithuti ka ho nka maemo ka ena a bile a iketsetsa setshwantsho.

(Mehlala: Mabitso le mabitso; seroneketso; dilemo; letsatsi la tswalo; seo o ka ratang ho ba sona kamoso; mabitso o mababelang: dijo, ditshwantsho, ditshwantshiso, moo o lakatsang ho tshwara, mabitso, dibini, mebala.)

Laela baithuti ho nka maemo a bona ba etse jwalo.

Tekanyetso e tswelang morao

Ho mamela le ho bua

O mamela a sa kameho e tshwanang, o emela sebaka sa hae sa ho bua.

O ntsha maikutlo ka se ngotsweng a be a fane ka mabaka, "Eya, le nna ke nahana hore sehlooho ha se tsamaella hore tsa pale."

O nka maemo ho tshohlwa, o botsa dipotso ka mokgwa o bontshang ho ananela maikutlo a ba bang.

Medumo

O hlokomela hore e meng medumo e ya fapana ho ya ka moo e ngotsweng (buwa, tau, bua, seemo, setsetse, ketso, botswa, botsa, tsota, pina, thinya, siya).

O hlokomela le ho sebedisa mantswe a dumang ka ho tshwana, jwalo ka duba, thuba le tsuba.

O bopa mantswe a ditlhaku tse 3 ho ya 5 ka didumammoho le didumannotshi tse fulang mmoho tse rutilweng kotareng ena.

Ho bala ka kopanelo

O bala dingolwa tse hodisitsweng ha di hatiswa tse kentsweng ka hare ho dithothokiso, dipale tse tswang dibukeng tse kgolo tsa ho bala, ditshwantsho ka se itseng, le tse balwang mehaleng le dikomporong le baithuti ba bang.

O bala ditaelotsa ka tlelaseng.

Ho bala ka tatiso ya sehlopha

O tseba ho balla ka pelong le ho balla hodimo sebalwa se boemong ba hae a tataiswa le ba bang ke titjhere, moo sehlopha kaofela se balang buka e tshwanang ka ho ya ka mokgahlelo wa sehlopha kaofela.

O sebedisa medumo, pale e tsamaellanang le moelelo, a bala ka kutlwisiso.

O bontsha ho utlwisisa tsebediso ya matshwao a puo ((kgutlo, letshwao la potsa, letshwao la makalo, diabulwadiakwalwa, feelwane) ha a balla hodimo.

O bala ka kelohlolo, ho netefatsa bokgoni ba mantswe le moelelo wa ona.

Ho bala ka bobedi le ka ho ikemela

O o kgona ho bala ka bobedi le ka bonngwe a ikgethetse dingolwa tseo o tseba di tlaetse ho hodisa bokgoni ba ho bala.

Mongolo

O sebedisa disebediswa tsa mongolo hantle: pentshela, uba le rula.

O ngola hantle ka hara mela, a arola mantswe ka nepo.

Ho ngola

O etsa ditshwantsho a be a ngole le dipolelo tsa sona se bontshang hore o utlwisisa pale.

O ngolla motswalle ditaelo.

O fana ka mehopolo ya hae, mantswe le dipolelo tsa ho ngola pale le baithuti ba bang (ho ngola mmoho).

O sebedisa leetsi le dumellanang (motse, mohlala, Ke batla, O batla).

O iketsetsa pokello ya mantswe le bukantswe ka ho latedisa ditlhaku tsa nteterwane, jwalo ka api, bobi, dijo jwalo jwalo.

Mesebelisoa 1: Ho mamela le ho bua

Latelela mohlala isena ka nepo:

1. Ngola lebitso la hao hodimo leqephe hukung e ka letsohong le letona.
2. Ngola fane ya hao hodimo leqephe hukung e ka letsohong le tshedi.
3. Taka setshwantsho sa kuku bohareng ba leqephe.
4. Ngola kgwedi le letsatsi leo o tswetsweng ka lona ka hodima ho setshwantsho sa kuku.
5. Ngola dilemo tsa hao o sebedisa mantswe eseng dinomoro ka tlasa setshwantsho sa kuku.
6. Ngola sebaka (motsemoholo, motse kapa naha) eo o tswaletswe ho sona tlase bohareng ba leqephe.

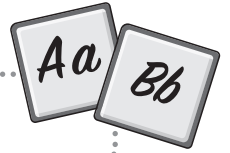

Tekanyetso e seng ya semmuso

Titjhere o tla lekola hore na moithuti o latela ditaelo.

Mosebetsi wa 2: Medumo

Ntsha didumannotshi tse fulang mmoho le didumammoho thothokisong e bitswang *Ngwaneso*.

Lebokose la malebela

- Didumannotshi tse fulang mmoho ke ha tumamannotshi tse pedi di kopane lentsweng ho etsa modumo o le mong. Mehlala eo le e rutilweng Kereiti ya 2: ee, oo.
- Didumammoho ke ha tumammoho tse pedi di kopane lentsweng ho etsa modumo o le mong. Mehlala eo le e rutilweng Kereiting ya 2: ng-;-ng-, q-;-q-,
- E meng ke medumo e latellanang e tlwahalang ha o e qapodisa jwalo ka:
lw-;-lw-, hw-;-hw-, jw-;-jw-, kw-;-kw-, nw-;-nw-, qw-;-qw-,
rw-;-rw-

Dikarabo tse akareditsweng

Didumannotshi tse latellanang: se-;-so, le-e-me, le-i-no, le-o-to, te-u, le-qa-i, di-e-ta, di-o-lo, tshi-u,

Didumammoho:

ngata, kgang, ngata, ngata, kwantsha, kalwa, hwama, bohwa, jwala, bajwa, kwala, lekwa, nwesa, enwa, qwela, le-;wa, rw-;-borwa.

Tekanyetso e seng ya semmuso

Titjhere o tla lekola hore na moithuti o ela hloko medumo ya mantswa

Mosebetsi wa 3: Ho bala

Bala mela e mene qalong ya thothokiso Ngwaneso hape.

Na o dumellana le mongodi ka seo a se buang ka ngwanabo? Hobaneng kapa hobaneng o hanana le ena?

Wena o ikutlwa jwang ka bana beno?

- O na le bana beno?
- O no ba thabele ha ba ne ba hlaha?
- Le ba kae heno?

Lebokose la malebela Dikarabo tse akareditsweng

E, hobane o bontsha ho amohela le ho rata ngwanabo a motjha. Ke a ba rata/Ke ba hloile. Tjhe, nna ke mong heno. Haholo eseng hanyane. Re bararo.

Lebokose la malebela

Tsepamo kgodisong ya mantswe (Pale e pele ho padiso se ka sehloohong)

Ke lentse lefe le hlahang leqepheng la 1 le hlahang ka ntho e sa tlwaelehang kapa e kgethehileng?

Lentswe, puruma, le fumanwang leqepheng la 2 le hlahela modumo o etswang ke tau. Hobaneng ha tau e puruma?

Tekanyetso e seng ya semmuso

Na moithuti o tseba ho balana ka padiso?

Mosebetsi o Ho ngola

Baithuti ba tseba tse etsahetseng matsatsing a phomolo. Ba sebedisa moralo ona:

- O eng seng?
- O shelelletseng?
- O swa hokae?
- O ne na le mang?
- Ke eng e o natefetseng haholo matsatsing a phomolo?

Baithuti ba ka etsa le setshwantsho pheletsong ya sengolwa sa bona ho tshehetsa seo ba se ngotseng.

Tekanyetso e seng ya semmuso

Titjhene o tla hlahloba hore na o utwisisa seo o se balang.

Dikgokahano le dithuto tse ding

Tsebo ho tsa Bophelo: Baithuti ba etsa dipatlisiso ka tshireletso ya mebele ya bana. Mohlala: bana ba ka tshireletswang jwang tthekefetsong ka motabo kapa ho tlatlapuweng ke batswadi le ba ba hlokomelang?

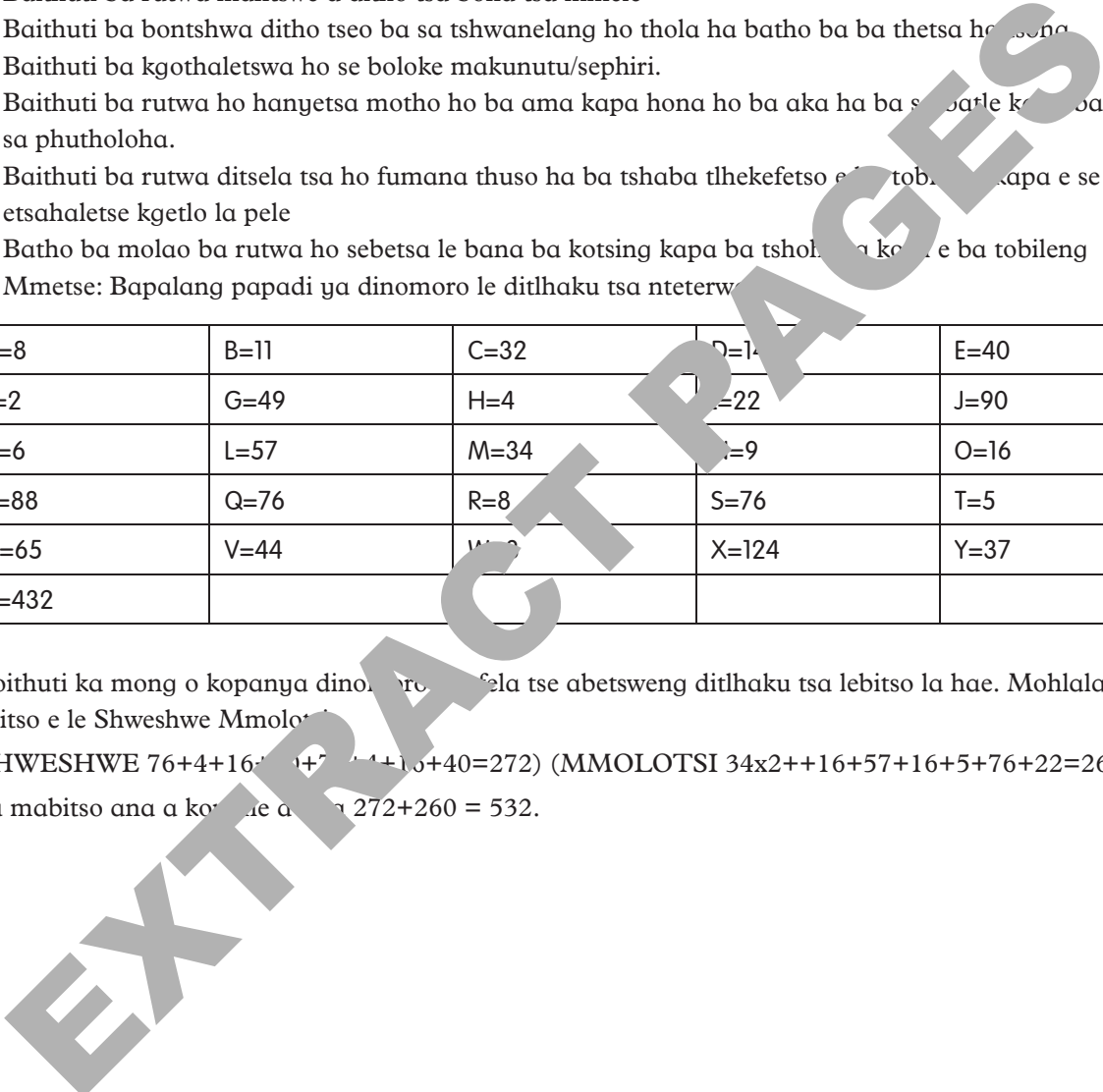
- Baithuti ba rutwa mantswe a ditho tsa bona tsa mmele
- Baithuti ba bontshwa ditho tseo ba sa tshwanelang ho thola ha batho ba ba thetsa ho bona
- Baithuti ba kgothaletswa ho se boloke makunutu/sephiri.
- Baithuti ba rutwa ho hanyetsa motho ho ba ama kapa hona ho ba aka ha ba se batle ka bona sa phutholoha.
- Baithuti ba rutwa ditsela tsa ho fumana thuso ha ba tshaba tthekefetso e tobileng kapa e se e ba etsahaletse kgetlo la pele
- Batho ba molao ba rutwa ho sebetsa le bana ba kotsing kapa ba tshobotsa ka e ba tobileng
- Mmetse: Bapalang papadi ya dinomoro le ditlhaku tsa nteterwa

A=8	B=11	C=32	D=14	E=40
F=2	G=49	H=4	I=22	J=90
K=6	L=57	M=34	N=9	O=16
P=88	Q=76	R=8	S=76	T=5
U=65	V=44	W=3	X=124	Y=37
Z=432				

Moithuti ka mong o kopanya dinomoro tse abetsweng ditlhaku tsa lebitso la hae. Mohlala: ha lebitso e le Shweshwe Mmolotsi

(SHWESHWE $76+4+16+10+7+1+16+40=272$) (MMOLOTSI $34x2++16+57+16+5+76+22=260$)

Ha mabitso ana a kopane ana $272+260 = 532$.

Ithute mme o bapale

Mosebetsi o tsamaellanang le moithuti ka mong

Lemoha: Ena ke tshebetso e tsamaellanang le Tekanyetso e tswelang pele.

Thothokiso eo tlhaku ya pele ya lentswe le qalang mola wa yona e tla sebediswang ho bopalentswe e bitswa Thothokisonkgome.

Mohlala

SELEMO

Saa, o se tsatsi le leholo!

Etswa moo kamora dithaba, o iponahatse.

Le rona re tswile ka matlong a rona.

E le ha re tatetse le tjhabe la lemo se setjha.

Masimo a nyoretswe ho sebetisa.

O a phomoditse, ho lekane!

Qholotso

Qapa thothokisonkgome o sebedisa lebitso la hao. Ntšona ka mantšwe a ka hlalolang bong ba hao, o sebedisa ditlhaku tsa lebitso la hao ho qala mola wa mantšwe a yona.

Mehlala

REABETSWE	MOTSO	DISEBO
Raohileng	Mop	Ditho tse kgolo
Edileng sefahleho	Pabala	Ikettle
Akofang	Eme hantle	Shahlile
Bonyo le letle	Otile	Eka ba bang
Elellwa		Bonolo
Tshwana		Otlolohile
Sephangana		
O rwetse a mokunyane		
Eletsa ba bang.		

Beke ya 2: Nna, Ba heso, Maikutlo

Disebediswa tse beuweng		
<p>Tjhate ya mongolo Tjhate ya ditlhaku tsa nteterwane Tjhate ya ditlhaku tsa alefabeto Dikarete tsa mantswe Leqephe la dipotso la 1 (Tekanyetso ya motheo) Kgoboketso ya dipale pale ya 4: Lethabo la rona Buka ya Padiso pale ya 2 Mohlwathaba Buka e hlophisitsweng Kgato 1 Padiso 2 Maikutlo a batho a mangata Pale ya kgetho,</p>		
Mantswe a tswaelehileng	Mantswe a medumo	Mantswe a ithutilweng
<p>motswalle, mamela, Maikutlo, thaba, hloname, nkgono, batswadi, bana, sekolo,</p>	<p>Lwana, alwa, hwama, ahwa, jwang, bajwa, kwaela, lekwa, nwea, newa, qwela, laowa, rwea, tshwarwa</p>	<p>ma, hlokaletse, setloholo, hloha, hloname, maikutlo, phethesela, kakatletse, hlwahlwa, petsana, hloha, hlwa, lehlwa, hlwaya, hloha, lwanne, ntle, ntsho, tshweu, sootho, botle, benyang.</p>
Tsebo	<p>Ho mamela le ho bua Metsotso e nana lefahla bakeng sa matsatsi a 4</p>	
Tataiso ya ho ruta	<p>Thuto ya Kgoboketso ya dipale pale ya 2 Lethabo la rona</p> <p>hlophisa mantswe a tswaelehileng a beke ena le baithuti. Pale ho tswa ho Kgoboketso ya dipaleya 2 <i>Lethabo la rona</i>. Tshaba baithuti sekwahelo sa buka mme le buisane ka setshwantsho. Bontrsha baithuti ditswantsho tse maqepheng a buka, o botse baithuti hore na ba nahana hore pale e tla bua ka eng. Botsa baithuti dipotso tsa pele ho ho bala. Potso: O lefahla, kapa o fusi? Karabo: Dikarabo di tla fapana, amohela tse nepahetseng. Potso: Ha o se lona, o tseba mafahla? O tseba mafhla a tshwanang kapa a sa tshwaneng?</p>	

Karabo: Dikarabo di tla fapana. Efa baithuti monyetla wa ho buisana ka dikarabo tsa bona. Kenella o ba etelle pele ka ho botsa dipotso. Maikemisetso ke ho etsa hore baithuti bohle ba nke karolo dipuisanong.

Potso: O tseba jwang hore batho ke mafahla?

Karabo: Dikarabo di tla fapana. Titjhere hlahoetsa mabithuti hore mafahla ke bana ba motho ba hlahileng ka letsatsi le le leng.

Potso: O bona mafahla ka eng?

Karabo: Titjhere ena e ka ba nako e ntle ya dipuisano ka tlelaseng. Etsa bonnete ba hore baithuti kaofela ba nka karolo dipuisanong. Etsoa hore ba hore o ba etella pele ka ho ba botsa dipotso.

Bala pale ka lentswe le phahameng, o tsepamisitse hahle ho bala ka maikutlo, thello, lebelo le ho sebedisa matshwano puo ea baithuti ba a utlwe.

Bala pale hape o laele baithuti ho bala ka mora.

Bala pale mmoho le baithuti, emisa qetellong le qephe e be o botsa dipotso ho lekola bokgoni ba kutlwisiso ya baithuti.

Botsa dipotso tse latelang:

Potso: Hobaneng motse ona o bitsa Mafahlaneng?

Karabo: Ho na le mafahla a mangata.

Potso: Mabitso a mafahla a mang? Motse wa mafahlaneng a makae?

Karabo: Tshelela.

Potso: Mabitso a bona a mang?

Karabo:

a. Letha, le...

b. Manda, Mosedinyana

c. ... Tsholonyane.

Potso: Ke mang a neng a sa tsebe ho ba arola.

Karabo: Ntate Tsholo.

Dudisa baithuti ka dihlopha. E re baithuti dihlopha sehlopha kaofela di bale ka lentswe le phahameng, o nse o ba thusa ha ba thatafallwang ke ho bitsa mantswa. Moithuti ka mong o bala ho tswa bukeng ya hae. Ka mantswa a mang, baithuti ba bala pale e tshwanang kaofela e le dihlopha. Ba hopotse ho sebedisa leano la monwana, e le hore ba se ke ba lahlehelwa ke moo ba balang.

Sehlopha se balla dihlopha tse ding. Dihlopha tse sa baleng di mamela ka hloko ho bontsha tlhompho ho baithuti ba bang.

	<p>Thuto ya 2: Kgoboketso ya dipale pale ya 2 Lethabo la rona</p> <p>Sehlopha se tswela pele ho bala moo sehlopha se seng se felletseng teng. Dihlopha di tla fapanyetsana ho bala ho fihlela dihlopha di badile kaofela. Dihlopha di bala kaofela. Tsamaya hara ditulo tsa bona ho lekola hore baiithuti kaofela ba nka karolo ho baleng. Thusa baiithuti ba thatafallwang ke ho bala ka ho ba ekeletsa nako ya ho bala.</p> <p>Botsa dipotso tsa ka morao ho ho bala.</p> <p>Potso: Lethabo le Larona ba fapane jwang?</p> <p><i>Karabo:</i></p> <p>a. Larona o ikokobeditse, ha a rate lerata kapa moru.</p> <p>b. Lethabo o rata ho bina, a hlodiye, a etse lerata.</p> <p>Potso: Lethabo o rata ho etsa eng?</p> <p><i>Karabo:</i></p> <p>a. O rata ho bala dibuka, le dithutong tsa bona ke sebetsa hantle.</p> <p>b. O thusa Larona ka mosebetsi ohae o sekolo, moo a sa utlwisiseng.</p> <p>Potso: Larona o rata ho etsa eng ka Moqebelo.</p> <p><i>Karabo:</i></p> <p>a. Ka Moqebelo ke tsohang ya tsohang pele ho bohle lapeng.</p> <p>b. A nke kgarafu a nwele a iarete.</p> <p>c. A nwele dipale a le jwang.</p> <p>Potso: Batswani ba Lethabo le Larona ke bomang?</p> <p><i>Karabo:</i> Mosidi le ntate Tsholo.</p> <p>Potso: Hahana hore Lethabo le Larona ba ne ba tshwana jwang?</p> <p><i>Karabo:</i> ka tshobotsi.</p> <p>Potso ya 3: Kgoboketso ya dipale pale ya 2 Lethabo la rona</p> <p>Hlahloba medumo le mantswe a matjha le baiithuti.</p> <p>Ba dumelle hore ba bitse mantswe ba ntshe le medumo e ba thatafallang.</p> <p>Ba laele hore ba etse bukantswe ya ho peleta mantswe a bona a matjha. Ba ka sebedisa buka ya A5 moo ba tla ngola tlhaku e qalang mantswe ao ba tla a ngola qalong ya leqephe.</p> <p>Laela baiithuti ho ngola mantswe a matjha ao ba ithutileng ona ka hara bukantswe ya bona.</p>
Tsebo	<p>Medumo</p> <p>Metsotso e 15 ka letsatsi bakeng sa matsatsi a 5 (hora e le 1 metsotso e 15)</p>

Tataiso ya ho ruta

Thuto ya 1: Didumammoho le didumammoho

Boikgopotso ba medumo ya Kereiti 2 (modumo o le mong le didumammoho didumannotshi tse fulang mmoho) ka dikarete tsa mantswe.

oo	Hlooho mooko mooki moomo mookgo mookodi
ee	seeta leeba seema leeme kweetsa

Ngola tlhaku ka nngwe ya nteterwane.

a	e	i	o	u
----------	----------	----------	----------	----------

Thusa baiuthuti ho tseba modumo ka mong wa ditlhaku le mantswe la tsona.

a	e	i	o	u
ala	emere	inola	ne	ulu

Thuto ya 2: Modumo ng

Bontsha baiuthuti modumo 'ng'.

Kopa baiuthuti ho bitsa mantswe a nang le modumo 'ng'

Ngola mantswe tlapa tshepo hore o a balle baiuthuti.

ng	ngata	ngola	ngala
	ngongoreha	ngangisana	

Bontsha baiuthuti seratswana, mme o ba kopa ho opa matsho ho ha ba utlwa mantswe 'ng'.

Ngata ke ngaka motsweng wa Mangolong. Ke ngata e lerato haholo. O ya ngongoreha ha batho ba sa bofile bokudi ba bona. Batho ba ba ngata ba ya morata. Ba ya ka bongata ngakeng. Ha se motho ya ratang ho ngangisana le bakudi ba hae. Ba ba kula haholo o ba ngolla lengolo hore ba ya sepetlele. Bakudi ba manganga ha ba rate sepetlele. Ba ya ngala ebe ha ba sa ya sepetlele. O re sepetle se fana ka thuso e kgolo.

Thuto ya 3: Modumo 'hl'

Bontsha baithuti modumo 'hl'.

Ngola mantswe tlapantshong hore baithuti ba tsebe ho nka karolo ho bontsheng bokgoni ba ho bitsa mantswe.

hl	hloma	hlama	hlapa	hlalosa
	hlaphohelwa	hlobo	hleka	

Bala mantswe ka lentswe le phahameng.

Supa mantswe mme o kope baithuti bala ka mora hao.

Supa mantswe ebe baithuti ba bala e le tlelase kapele.

Ngola dipolelo ka mantswe.

1. Bashanyana ba hloma Mmetse.
2. Mme o duba hlama.
3. Hlapa matsoho pele o tshwarane ho.
4. Titjhere o hlalosa pale.
5. Rakgadi o hlaphohetswe sepele.
6. Bohobe bo letse hlobo.

Bala dipolelo, o nka kope baithuti ho bala ka mor hao.

Supa dipolelo mme o kopa baithuti ho di bala ka lentswe le phahameng.

hlo-ma	hla-ma	hla-pa	hla-lo-sa
hla-pa-helwa	hlo-bo	hle-ka	
hlo-ma-tsa	hlo-ka	hlo-m-pha	hlo-ko-me-la
hlo-di-a	hla-hlo-ba		

Thuto 4: Ho arola le ho kopanya mantswe

Arola sehlopha koto tse pedi le bapale papadi ya ho arola le kopanya.

- Koto ya pele e sebedisa didumammoho qalong le qetellong mme di sebedise didumannotshi o le a mahareng. Mohlala: mo-a-ho, bo-i-karabelo
- Koto ya bobedi e sebedisa didumammoho qalong le qetellong mme di sebedise didumannotshi **oa** le **ai** mahareng.

Thuto ya 5: Mantswe

Ho etsa mosebetsi wa 1, laela dihlopha ho etsa ditshwantsho e be ba di fa mantswe ao di a bopileng.

<p>Tsebo</p>	<p>Ho bala ka kopanelo</p> <p>Metsotso e 15 ka letsatsi bakeng sa matsatsi a 5 (hora e le 1 metsotso e 15)</p>
<p>Tataiso ya ho ruta</p>	<p>Thuto ya 1: Padiso ya 2 Mohlwathaba</p> <p>E re baithuti ba tutubale. Ba inahane e le dipere tse sebetsang ka thata le ka boitelo masimong.</p> <p>Titjhere ho baithuti: "Nahana ha le ntse le sebetsa jwalo, tsatsi le tjhesa haholo hoo mahlo a lona a bonang mabenyane ka pela ona. Ho tseba me mollo o hlaha.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha le tsebe hore le etseng, kapale balehele kae. Le a phapahasa ho bang ba ya kwana ha ba bang ba ya ka kwana. Le bile le ntle le bulana moo. • Le utlwa lentswe le howang le re le mathele nokeng. Jwale, ho paleha ha lona ho na le morero, ha le sa matha ntse le tsojanang dinana mono. Le fihle nokeng moo kotsi ya mollo e kekeng ya fihlele. • Jwale, bulang mahlo hee. <p>Bontsha baithuti sekwahelo sa Padiso pale ya 2 Mohlwathaba. Buisana le baithuti ka sekwahelo sa buka, mme sepheng o le setshwantsho.</p> <p>Bontsha baithuti ditshwantsho tse tsepheng a buka. Botsa baithuti hore ba nahana hore pale e ka eng.</p> <p>Botsa baithuti dipotso tse ebele ho ho bala:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potso: Ngwana wa pere o bitswa eng? <p><i>Karabo:</i> Petsara.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potso: Fana o mabaka a mabedi hobaneng dipere di le bohlokwa maphelele a bano? <p><i>Karabo:</i> Karabo tsa baithuti di tla fapana. Titjhere efa baithuti monyetla wa ho hlalosa ka dikarabo tsa bona.</p>
	<p>Thuto ya 2: Padiso pale ya 2 Mohlwathaba</p> <p>Bala pale ka lentswe le phahameng, o tsepamisitse hodima, ho bala ka maikutlo, thello, lebelo le matshwao a puo hore baithuti ba a tsebe.</p> <p>Ha o ntse o bala jwalo, botsa baithuti hore na mantswe a sebediswang a ba thusa ho bona diketsahalo tsa pale ka hloohong na, Mohlala: mane moo moqoqi a buang ka moo dipere di neng di leka ho baleha mollo e ka etsa hore o ipone o le moo le wena (o tshaba ho tjha). Buisanang ka boqhetseke ba mantswe a sebedisitsweng le ditshwantsho tse hatsitsweng.</p> <p>Bala pale hape, ebe o kopa baithuti ho bala ka mora hao. Hopola ho botsa dipotso qetellong ya leqephe ho lekola bokgoni ba ho mamela le kutlwisiso ya pale, mohlala:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potso: Mohlwathaba o ne a le jwang ka mmala? <p><i>Karabo:</i> Mohlwathaba e ne e le pere e hlwahlwa.</p> <p>Potso: O ile a bina pina e reng eng?</p>

	<p><i>Karabo:</i> “Thaba ke tla e hlwa, thaba. Le ha ho ka wa lehlwa, thaba. Le ha ho ka foka difefo, thaba. Setjhaba se hloka makgulo a matala, thaba.”</p>
	<p>Thuto ya 3: Padiso pale ya 2 Mohlwathaba</p> <p>Baithuti ba bala e tlelase kaofela ka mantswe a phahameng, ba ka thabetse ho sebedisa leano la monwana. Ela hloko tsela eo ba balang ka yona ho hlalosa mohlala:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ho bala ka maikutlo • thello ya ho bala. • lebelo la ho bala. • Ho sebedisa matshwao ka nepo, mohlala: thako e kgolo, feelwane, le ho fetofetoha ha sehlo ho ba bala dipotso, matshwao la makalo, kgutlo. <p>Botsa baithuti dipotso tsa ka morao ho bala.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potso: Mmala ya dipere e ne e le jwang? <p><i>Karabo:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Ntsho Tshweu sootho <ul style="list-style-type: none"> • Potso: Ke eng se entseng dipere di mathele nokeng? <p><i>Karabo:</i> Hantle na hlaha mollo o tlohang thabeng o fihla masimong.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potso: Mohlwathaba le ntate wa hae ba ne ba tlaetse ho etse eng? <p><i>Karabo:</i> Mohlwathaba le ntatae Molantwa ba ne ba tlaetse ho tsoha ho seba mahlasedi a letsatsi ha le tjhaba</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potso: Dipere di ile tsa balehela hokae? <p><i>Karabo:</i> Nokeng.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potso: Ntate wa Mohlwathaba ke mang? <p><i>Karabo:</i> Molantwa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potso: Mohlwathaba o ile a kgethwa ho ba eng? <p><i>Karabo:</i> Moetapele</p> <p>Potso: Mosebetsi wa hae ile ya ba eng ha a qetwa ho kgethwa.</p> <p><i>Karabo:</i> O ie a etella dipere ha di ya makgulong.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potso: Makgulong ke hokae? <p><i>Karabo:</i> Moo ho nang le jwang bo botala.</p>

	<p>Thuto ya 4: Padiso pale ya 2 Mohlwathaba</p> <p>Ba tsebise mantswe a matjha a hlahang bukeng: hlwahlwa, petsana, hlolwa, hlwa, lehlwa, hlwaya, hlolwa, lwanne, ntle, ntsho, tshweu, sootho, botle, benyang.</p> <p>Bala lentswe ka leng, o etse le mehlala ya dipolelo.</p> <p>Hopotsa baiithuti hore lehlalosi ke eng. (lehlalosi le hlalosa lereo. Lereo ke lebitso la motho, phoofolo, ntho kapa tulo.)</p> <p>E re baiithuti ba leke ho nahana ka mantswe a ka hlalolang hore e ke ntho e jwang (mohlomong mmala wa yona, bophahamo ba yona, sebopeho sa yona) le a hlalolang mekgwa ya pere (hlaha, bonolo, tloki, hlwahlwa).</p> <p>Ngola mantswe ao tlapantshong hore baiithuti ba tsebe ho hopotela dibukeng tsa bona tsa mosebetsi wa sekolo.</p> <p>Kgothaletsa bana ho sebedisa tloltlontswe ho fumana lehlalosi a mang a ba kgahlang.</p> <p>E re baiithuti ba bue dipolelo tseo ba iqapisa tsona ho moithuti eo ba ikgethetseng ho bua le yena.</p> <p>Thuto ya 5: Padiso pale ya 2 Mohlwathaba</p> <p>Botsa baiithuti hore na ba hopola ba bang ba bona dipere tse tshwanang le tseo ho neng ho buuwa tsona paleng e tswang ho Buka ya Padiso pale ya 2: Mohlwathaba.</p> <p>O ka ba jwetsa ka dipere tseo di tsebang le wena ho ba thusa ho nahana kapa ho hopola?</p> <p>E re ba buisane ka tseona le eo ba ikgethetseng:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potsi e mabane wa dipere ke eng ho motho? <p>Kutlobo: Dikutlobo di tla fapana. Jwale ena e tla ba nako ya dipuisana. Thusa baiithuti ba bang keng karolo dipuisanong tsa tlelase.</p>
Tsebo	<p>Hopola ka sehlopha</p> <p>Metsotso e 30 ka letsatsi (dihlopha tse 2 ka metsotso e 15 sehlopha ka seng) ka matsatsi a 5 (dihora tse 2 metsotso e 30)</p>
Tataiso ho ruri	<p>Thuto ya 1: Buka e hlophisitsweng Kgato 1 Padiso 2 Maikutlo a batho a mangata</p> <p>Balang mantswe a hlahang kgafetsa a beke ena.</p> <p>Bontsha baiithuti sekwahelo sa Buka e hlophisitsweng Kgato 1 Padiso 2: Maikutlo a batho ba bangata. Buisana le baiithuti ka setshwantsho le sehlooho sa buka.</p> <p>Bontsha baiithuti ditshwantsho tse maqepheng, mme o botse baiithuti hore ba nahana hore pale e tla bua ka eng.</p> <p>Botsa dipotso tsa pele ho ho bala.</p>

	<p>Potso: Na o na le motswalle?</p> <p><i>Karabo:</i> Baithuti ba bolela mabitso a motswalle ya bona. Haeba ho na le baithuti ba se nang motswalle, etsa hore le bona ba ikutiwe ba le bohlokwa.</p> <p>Potso: Na o tlamehile ho ba le motswalle moo o dulang teng feela.</p> <p><i>Karabo:</i> Dikarabo di tla fapana. Amohela tse nepahetseng.</p> <p>Bala pale ka lentswe le phahameng, o tsepamisitse ho maikutlo, thello, lebelo le matshwao a puo.</p> <p>Bala pale hape mmoho le baithuti. Hopola ho botsa baithuti dipotso qetellong ya leqephe le leng le le leng.</p> <p>Potso: Thabo le ausi wa he ba ne ba dula hokae?</p> <p><i>Karabo:</i> Kroonstad.</p> <p>Potso: Ba tlohile lekeisheneng neng?</p> <p><i>Karabo:</i> Ka selemo sa 2024.</p> <p>Potso: lebitso la motswalle wa hae ke eng?</p> <p><i>Karabo:</i> Simon.</p> <p>Potso: O ikutlwa jwang ha a bala le Simon?</p> <p><i>Karabo:</i> O a thaba.</p> <p>Laela baithuti ho balla hodimo ba bala e le tlelase kaofela, o ntse o ba tataisa, e mong le mong a bala bukeng ya hae. Ka mantswe a mang, baithuti ba bala pale e tsamaellanang kaofela e le tlelase.</p> <p>Dumella baithuti ho bala bitse mantswe ba etse le medumo e ba thatafallang.</p>
	<p>Thuto ya 2: Buka e hlophisitsweng Kgato 1 Padiso 2 Maikutlo a batho a mangata</p> <p>Baithuti baithuti ka dihlopha tsa 4-5.</p> <p>Dihlopha e balla dihlopha tse ding ka mantswe a phahameng, o ntse o ba thusa moo ba thatafallwang teng.</p> <p>Thusa baithuti ho sebedisa medumo, e tsamaellanang le pale, le mantswe a balwang a sebediswang ho ba thusa ha ba ntse ba bala.</p> <p>Thusa baithuti hore ba eellwe ho hlokomela mantswe le ho tseba moelelo wa ona ha ba ntse ba bala.</p>
	<p>Thuto ya 3: Buka e hlophisitsweng Kgato 1 Padiso 2 Maikutlo a batho a mangata</p> <p>Dihlopha tse ding di tswela pele moo sehlopha sa pele se feletseng teng ho Bukeng e hlophisitsweng, ba hatella tshebediso ya matshwao a puo le mokgwa wa ho bala mantswe.</p> <p>Dihlopha di fapanyetsana ho bala ho fihlela qetellong ya buka.</p> <p>Jwale moithuti ka mong a ka balla hodimo, a etsise tiijhere.</p> <p>Botsa dipotso tsa ka morao ho ho bala.</p>

	<p>Potso: Simon o ile a etsa eng hore a tlohele ho topola molomo?</p> <p><i>Karabo:</i> O ile a moqeka.</p> <p>Potso: Ke eng e ileng ya etsa hore a ikutlwe a se a sa tshabe ho bua ka pela batho.</p> <p><i>Karabo:</i> Metswalle ya hae e ile ya mokgothatsa.</p> <p>Potso: Ke maikutlo afe ao mophetwa a nang le ona?</p> <p><i>Karabo:</i></p> <p>a. thabo</p> <p>b. letsho ho</p> <p>c. ho hlora</p> <p>Potso: Tsatsing leo mophetwa a neng a setse a le mong a le mong ho hopotsa eng?</p> <p><i>Karabo:</i> O lorile a tsamaya hara moru a le mong a le mong a gathe o wele betheng ebile o hatsitse</p> <p>Potso: Hobaneng Simon a ne a satle sekolong?</p> <p><i>Karabo:</i> O ne a kula.</p> <p>Potso: O nkile matsatsi a makae a sekolong?</p> <p><i>Karabo:</i> Matsatsi a mararo (3).</p> <p>Potso: Mophetwa o nka a bala le bomang ha Simon a sa tle sekolong?</p> <p><i>Karabo:</i> John le Herman.</p>
Tsebo	<p>Ho bala ka bobedi ho ikemela</p> <p>Letsatsi le leng le leng bekeng</p>
Tataiso ya ho ruta	<p>Moithuti o ba bale ka bobedi ho tswa ho Buka e hlophisitsweng Kgato 1 ho Maikutlo a batho a mangata.</p> <p>Baithuti ba fapanyetsana ho bala leqephe ha moithuti e mong a mametse ka hloko ho bontsha tlhomphe.</p> <p>Tekanyetso ya semolao: Kopa moithuti ka mong ho bala pale. Ela hloko tsela eo a balang yona, mohlala: maikutlo, thello, lebelo le tshebediso ya matshwao.</p>
Tsebo	<p>Mongolo</p> <p>Metsotso e 15 ka letsatsi bakeng sa matsatsi a 4</p>

<p>Tataiso ya ho ruta</p>	<p>Thuto ya 1: Tlhaku e kgolo le e nyane 'e'</p> <p>O bontsha baithuti hore tlhaku 'e' e ngolwa jwang makgetlo a mangata hodima mela</p> <p>a sebedisa mongolo ka ditlhaku tse kgolo le tse nyane tlapantsong.</p> <p>Ba laele ho e etsa/ngola.</p> <p>o ngola polelo tlapantsong o sebedisa mongolo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esele e jere emere ya metsi. <p>Kgothaletsa baithuti ho iteka ho e ngola ka bobona bonnyane makgetlo a mane.</p> <p>Thuto ya 2: Tlhaku e kgolo le e nyane 'f'</p> <p>O bontsha baithuti hore tlhaku 'f' e ngolwa jwang makgetlo a mangata hodima mela</p> <p>a sebedisa mongolo ka ditlhaku tse kgolo le tse nyane tlapantsong.</p> <p>E re ba o etsise.</p> <p>O ngola polelo ena tlapantsong a sebedisa mongolo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felleng o felletse Lelleng. <p>Kgothaletsa baithuti ho iteka ho e ngola ka bobona bonnyane makgetlo a mane.</p>
	<p>Thuto ya 3: Tlhaku e kgolo le e nyane 'g'</p> <p>O bontsha baithuti hore tlhaku 'g' e ngolwa jwang makgetlo a mangata hodima mela</p> <p>a sebedisa mongolo ka ditlhaku tse kgolo le tse nyane tlapantsong.</p> <p>E re baithuti ba mo etsise.</p> <p>O ngola polelo ena tlapantsong a sebedisa mongolo:</p> <p>Kgau ya kgauta ya Gauteng e kgolo.</p> <p>Kgothaletsa baithuti ho iteka ho e ngola ka bobona bonnyane makgetlo a mane.</p> <p>Thuto ya 4: Ditlhaku e, f, le g</p> <p>Ikgopotseng ditlhaku tsena e, f, le g ka mongolo.</p> <p>O ngola mantswe ana mme baithuti ba o etsise:</p> <ul style="list-style-type: none"> • emere, esele, edile, fofa, fola, fota, fedile, Gauteng, kgolo, kgau, kgauta <p>Hopotsa baithuti ho sebedisa disebediswa tsa bona tsa mongolo ka tsela e ba thusang: pentshele, raba, rula.</p>
<p>Tsebo</p>	<p>Ho ngola</p> <p>Metsotso e 20 ka letsatsi bakeng sa matsatsi a 3</p>

<p>Tataiso ya ho ruta</p>	<p>Thuto ya 1: Dipolelo</p> <p>Laela baithuti ho ngola ka tse ba etsahaletseng mafelong a beke. Ba lokela ho ngola dintho ka tatelano ya tsona ba sebedisa mantswe a kang ho qadile ka, ha latela, qetellong ha...</p> <p>Moithuti a balle e mong dipolelo tseo a di ngotseng.</p>
	<p>Thuto ya 2: Lengolo</p> <p>Etsang tshebetso ya 4 e reng baithuti ba ngole ka maikutlo a bona motho eo ba ikgethelang ena:</p> <p>E re ho bona "Mohlomong ke nkgono wa hao a dulang hore wena mme o mo hopotse kapa o mo qoqele se ileng sa o hlahela se ntle ho tsoa kapa sa o halefisa kapa hona ho o nyahamisa" Ba ngole ka maikutlo aapaneng.</p> <p>Lengolo la bona le latele sebopeho sena:</p> <p>(Aterese ya moo a dulang le letsang leo a ngotse ka hoo)</p> <p>_____ Matloha Street Durban 4001 Ka la Pherekgong 20__</p> <p>_____ ya ratehang (Mehlala: nkgono, Malome, Rakgadi, Motswala).</p> <p>Ke o ngolla lengolo lena o tsebisa ka se ntlhahetseng ka _____ la _____ (Mohlala: Labantlalo, 7 Hlakola 2025).</p> <p>Ke ne ke ile se _____ sa ho bapala, ka wa ka _____ (Mehlala: kgumoha lengole, nkgotseha, fafoha sephaka, otlala ka sanketse fatshe).</p> <p>Ke ile ka mela nkgonloko, mme a nkisa _____ (Mehlala: sepetele, tleinikini, ngotseha).</p> <p>Ke ne ke tsa _____ (Mehlala: madi, boladu, metsi).</p> <p>Ke ne ke tsa teng bo nkile _____ (Mehlala: matsatsi, dibeke, dikgwedi)</p> <p>Ke ne bo fole. Ke se ke bile ke _____ (Mehlala: tshaba, rata, hloile) ho ya bapala teng.</p> <p>_____ (Mehlala: Setloholo sa hao, Motswala wa hao, Motjhana wa hao)</p> <p>_____ (Lebitso)</p> <p>Thuto ya 3: Lengolo</p> <p>E fa baithuti nako ya ho ngola mangolo a bona le ho etsa setshwantsho sa motho eo ba kgethileng ho mo ngolla.</p> <p>E re baithuti ba bale ba be ba lekole mangolo a bona ka hloko, ba netefatse hore ba peletile ka nepo, ebile ba sebedisitse matshwao a puo ka tsela e tsamaellanang le kwahollopuo le sebopeho sa lengolo.</p>

Tekanyetso e tshwelang pele

Ho mamela le ho bua

O mamela ntle le ho kena sebui hanong, o emela sebaka sa hae sa ho bua.

O ntsha maikutlo ka se ngotsweng a be a fane ka mabaka, "Eya, le nna ke nahana hore sehlooho ha se tsamaellane le dikahare tsa pale."

O nka karolo dipuisanong, o botsa dipotso ka mokgwa o bontshang ho ananela maikutlo a ba bang.

Medumo

O hlokomela hore e meng ya medumo e tla ka ho fapana ho ya ka kamoo e ngotsweng (buwa, tala, boua, seemo, setsetse, ketso, botswa, botsa, tsota, pina, thinga, siya).

O hlokomela le ho sebedisa mantswe a dumang ka ho tshwana, jwalo ka duba, thuba, tsoda.

O bopa mantswe a ditlhaku tse 3 ho ya 5 ka didumammoho le didumannotse tse meng mmoho tse rutilweng kotareng ena.

Ho bala mmoho

O bala dingolwa tse hodisitsweng ha di hatiswa tse kentseng ka ho ditha, kiso, dipale tse tswang Dibukeng tse Kgolo tsa ho bala, ditshwantsho ka se itseng, le tse balwaneng tse dikomporong le baithuti ba bang.

O bala ditaelo ka tlelaseng.

Ho bala ka tataiso ya sehlopha

O tseba ho balla ka pelong le ho balla hodimo nadiso e meng ba hae a tataiswa le ba bang ke titjhere moo sehlopha kaofela se balang buka e tshwanana ka ho ya ka mokgahlelo wa sehlopha kaofela.

O sebedisa medumo, Tekanyetso ya semmoho le tsamaelanang le moelelo ho bala ka kutlwisiso.

O bontsha ho utlwisisa tshebediso, letshwao a puo ((kgutlo, letshwao la potso, letshwao la makalo, diabulwadiakwalwa, feelwane) ha a balla medimo.

O bala ka hloko, ho netefotso bokgoni ba mantswe le moelelo wa ona.

Ho bala ka bobedi le ho mamela

O bala dingolwa tse gathetseng tsona le tse ba seng ba di tlwaetse ho hodisa bokgoni le bohlae. (Buka e hlophilesweng).

Mongolo

O sebedisa disebediswa tsa mongolo hantle: pentshele, raba, rula.

O ngola hantle ka hara mela, a arola mantswe ka nepo.

Ho ngola

O tseba ho etsa ditshwantsho a be a ngole dipolelo tse bontshang kutlwisiso ya pale.

O tseba ho ngolla motswalle wa hae ditaelo.

O fana ka mehopolo ya hae, mantswe le dipolelo tsa ho ngola pale le baithuti ba bang (ho ngola ka kopanelo).

O sebedisa leetsi le moetsi wa lona ka nepo, jwalo ka, Ke batla/O batla.

O iketsetsa pokello ya mantswe le bukantswe ka ho latedisa ditlhaku tsa nteterwane, jwalo ka api, bobi, dijo jwalo jwalo.

Mosebetsi wa 1: Ho mamela le ho bua

O mang, ba heno ke bomang?

O ikutlwa jwang ka:

Mme wa hao?

Ntate wa hao?

Ngwana wa heno?

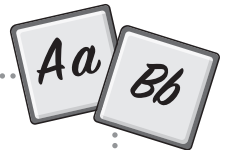
Dikarabo tse akareditsweng

Ke Atang, mme ke Mamosito, ntate ke Tsepo, ke a mo rata, ke a mo hlompha, ke a mo tshaba, jwalo jwalo.

Tekanyetso e tswelang pele

Titjhere ya hao e tla lekola hore o kgona ho mamela ntle le ho phatsamisa, ho tshaba tlhompho ho moithuti e mong le ho fapanyetsana ka ho bua.

Mosebetsi wa 2: Medumo

Qalong	Mahareng	Qetellong
d	ie	sa
l	eo	tse
s		la
f		ta
th		
b		

Bopa mantswe sebedisang medumo e akgang didumannotshi tse fulang mmoho.

Dikarabo tse akareditsweng

sien, tse, fela, diela

leotsa, beola, theosa,

Tekanyetso ya semmuso

Titjhere hau o tla lekola hore na o kgona hohaha mantswe ka medumo ya ee le oo.

Mosebetsi wa 3: Ho bala

O tseba jwang hore motho o halefile? O bona jwang ha motho a sa thaba?

Dikarabo tse akareditsweng

Ha a omana.

Re bona ka meokgo kapa ho pona.

Tekanyetso e seng ya semmuso

Titjhere o tla lekola hore na o utlwisisa seo o se balang

Mosebetsi wa 4: Ho ngola

Ngolla motho eo o ikgethetseng yena o mo jwetse ka maikutlo a hore na o ni le se kileng sa o hlahela.

Ela hloko: Sebopeho sa lengolo se bontshitswe ho **Thuto ya Sona Ho ngola.**

Tekanyetso e seng ya semmuso

Titjhere o tla lekola hore na o tseba ho ngola lengolo

Dikgokahano ho dithuto tse ding

Bokgoni ho tsa Bophelo: Nna, ba heso: ... tswalo le mekete.

Mmetse: Mmetse ka moqoqo, mo...

Sonto o memme batho ba 213 moko...

Ba 17 ha ba ya tswellella. Ba ... ka morao ho nako mme ba fetilwe ke mmimo wa sehlopha sa dibini se ratwang ke Sonto ... baapala. Ke ba ba kae ba neng ba le moketeng ho tloha ha o qala? (213 - 17 - 84 = 112 ... 2 ya ... ho.)

Ithute mme o bapale

Mosebetsi o ... maellanang le moithuti ka mong "O mahlo a masesane sa mokunyane."

... e ngwe ya dipolelo tsa Basotho. E tshwantsha mahlo a motho le a phoofolo. Sena se bitswa papiso kapa tshwantshanyo. Papiso re e bona moo ntho ya mofuta o mong e tshwantshwang le e eseng mofuta o tshwanang le yona, O ka bona ka 'sa' kapa 'jwalo ka', kapa mohlomong 'ekang'.

Mehlala e meng ke ena:

- O lebatha jwalo ka lekgala.
- O masene sa phokojwe.
- O letheke ekang la mamodukule.
- O moputswa sa mangweshepe.

A ko iqapele ya hao papiso le wena o be o re jwetse hobaneng ha o tshwantshisa ntho tseo tse pedi?

Katse ena e dimpanyana sa ...

Leqephe la dipotso la 1: Tekanyetso ya Motheo

Ho mamela le ho bua

Araba dipotso tse latelang:

1. Lefahla le re qoqelang ditaba ke mang lebitso?
 - a. Larona
 - b. Tsholo
 - c. Lethabo
2. Motse wa bona o bitswa Mafahlaneng hobaneng?
 - a. Ho na le ntho tse fahlang
 - b. Ho dula mafahla
 - c. Morena wa teng o fahluwe
3. Ke maqheka a feng ao Lethabo a a etsang? (Kgetha karabo tse nepahetse ng kaofela)
 - a. O araba ha ho bitswa Larona ke ntatae, a je dipongpong tsa ngwanano.
 - b. O araba ha ho bitswa Lethabo, o rata le ho bina.
 - c. Di nepahetse kaofela
4. Larona o rata eng?
 - a. Morusu
 - b. Tswekere
 - c. Ho ikokobetsa
5. Larona o tsoha pele ho bohle lapeng ka letsatsi _____?
6. Lethabo o rata ho bala eng? _____

Tshebediso ya puo le sebopeho sa yona

1. Ngola polelo e latelang ka mokgwa o nepahetse ng.
Larona yena o rata ho sebetsa ka _____ ho feta ho bala.

2. Etsa mola ka _____ abitso a: (tulo, motho kapa ntho) a polelo ena:
Larona na a rata tswekere ke ka hoo a sa jeng dipompong.
3. Etsa mola ka tlasa lehlalosi (le hlalosa lebitso) la polelo ena:
Re mo_____ tshwanang wa mafahla..
4. Etsa mola ka tlasa leetsi (mantswe a bontshang se etswang) la polelo ena:
A menne le diaparo tsa hae ka makgethe.
5. Fetolela polelo ena ho a. lekgathe lefetile e be o e isa ho b. lekgathe letlang:
Ha ke tsoha ke fumana bethe ya hae e se e alotswe, e le motshetshe..

- a. (Lekgathe lefetile): _____
- b. (Lekgathe letlang): _____

Leqephe la dipotso la 2: Tekanyetso ya Motheo

Medumo

Sebedisa masedinyana ao ho fanweng ka ona ho kenyeletsa ditlhaku tsa mantswa a didumannotshi tse fulang mmoho le didumammoho.

1. _____eu (lesedinyana: e thula e nngwe ka hlooho ha di lwana)
2. _____ng (lesedinyana: bo jewa ke dikgomo)
3. _____mph_____ (lesedinyana: dijo tse salletse molomong le marameng)
4. Nng_____ (lesedinyana: ke nomoro ya pele kamora noto)
5. Nkg _____ (lesedinyana: e tshela metsi)
6. B_k_____ (lesedinyana: e a balwa)
7. D_____ (lesedinyana: ha o lapile o a di ja)
8. P_n_____ (lesedinyana: e a kgotholwa)
9. S_s_____ (lesedinyana: re besa mollo ka yona)

Dipotso tse bontshang kutlwisiso

(Buka e kgolo ya 1, Pale ya 2: Monyaka wa pina)

1. Karabo o dula kae? _____
2. O ne a dula kae, peleng? _____
3. Ntate Seema o tumme ka eng? _____
4. Karabo o ithuta puo efe?
 - a) SeXhosa
 - b) SeZulu
 - c) SeSwatsi
5. Ntate seema o letsa eng ha a bua puo ea qalong? _____
6. Pina ya Ntate Seema e thusa ba _____ etsang? _____
7. Mokete o no entswe ke _____
8. Hlopha dipolelo tse ntle tse nepahetseng:

Bashemane ba atlelela pina.

“Ke rona bao wee, re a tlo wee”

“Bashanyana ba manyana wee”

“Le ba mara wee le bo mang wee”

Ho ngola

Ngola serapa sa mela e bonyane ba mela e robedi o re qoqela ka mohlantso o etetse kapa o falletse tulong e ntjha. Pale ya hao e be le qalo, mahare, le qetelo e utlwahalang. Sebedisa dipotso tse latelang ho o thusa ho ngola:

E ne e le mohla la mang ha o tjhaka kapa o falla?

Hobaneng ha o ne o falla kapa o ne o tjhakela mang?

O tsamaile ka eng ho ya fihla moo?

O ne o tsamaya o le mong kapale bomang?

O ile wa lahleha kapa ne o tseba tsela e yang teng?

O fumane ho dula batho ba jwang moo?

O ile wa etsa metswalle?

Na ke ntho e bonolo ho falla kapa ho tihakela moo o qalang ho ya teng?

EXTRACT PAGES